

demokrat

arkadaş

EKİM 1988 Sayı: 6

AYLIK GENÇLİK DERGİSİ

1500 TL (KDV Dahil)

SÖZ

YETKİ

KARAR

İKTİDAR

HALKA

DAMA ÖRGÜTLÜ YARINLARA
DEVİRİNCİ YOL SAVUNMASI
GENÇLİĞİN MÜCADELE PROGRAMI
DEMOKRASI SOSYALİZM ve YÖNETİM SORUNLARI
FİLİSTİN BAĞIMSIZLIK BELGESİ

İÇİNDEKİLER

3. Daha Örgütlü Yarınlar
4. Mücadele Programını Yaratalım
5. Devrimci Yol Savunması
SAVUNMA YARGILIYOR
10. Referandum
11. Yılmaz GÜNEY'e Özgürlük
Noramin Grevci İşçilerinin Açıklaması
"Mücadele Edeceğiz ve Kazanacağız"
12. Demokrasi Sosyalizm ve Yönetim Sorunları
16. Filistin Tarihi 2
18. Filistin Bağımsızlık Belgesi
19. 12 Eylül / "Kurtarıcılar" Neyi Kurtardı
12 Eylül ve Gençlik
21. Irak'ta Kürt Katliamına Hayır
Tek Tip Elbiseye Hayır
22. Okuyucu Mektupları Cezaevleri
24. İşkenceyi Durdurun

Abone Formu

demokrat arkadaş'a abone olmak istiyorum.

Adı veya Ünvanı :

Adresi:

Yıllık abone bedeli Yurtiçi Yıllık (12 sayı) 15.000
 Altı aylık 7.500

Yurtdışı Yıllık 40 DM

H. Haluk Sağkal adına

T. İş Bankası Türbe Şubesi 1048096 No'lu hesaba yatırdım

Ticarethane çıkmazı 15/2 Cağaloğlu - İstanbul adresine posta havalesiyle gönderdim.

Lütfen fotokopisini çektilip gönderin

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: H. Haluk SAĞKAL
Adres: Ticarethane Çıkmazı, Uğur Han 15/2 Cağaloğlu-İstanbul.
Basıldığı Yer: Mapsan - 526 63 04
Dağıtım: Hürriyet Holding A.Ş.

BU SAYIDA

Uzun sayılabilecek bir aradan sonra yine birlikteyiz. Yaz döneminde (Temmuz - Ağustos) çıkmadık. Daha doğrusu çıkmadık. Çünkü yaygın dağıtım kanallarımız olmadığından, çoğunluğu Üniversite öğrencilerinden oluşan okurlarımıza ulaşamayacağımızı düşündük. Bu sayımızda veya bundan sonraki sayımızda yaygın dağıtıma geçmiş olacağız. O zaman dergimiz hem bütün yurtta daha düzenli dağıtılacak hem de daha düzenli periyodlarla çıkabilecek.

Bu sayımızda nelere yer verdik?

3. sayfa yazımızın konusu dün olduğu gibi bugün de sorunların başında yer alan acil görev örgütlenme üzerine. Önceki sayılarda söylediklerimizin daha derli toplu sunulmaya çalışıldığı yazıda örgütlenmenin başı başına bir mücadele sürecini gerektirdiğinin altı çiziliyor.

84'den bu yana sürmekte olan öğrenci gençliğin dernekleşme çabalarındaki eksikliklere değinen mücadele programının yaratılması gerektiğini vurgulayan yazımızın KRİZ'in aşılmasında yararlı olacağına inanıyoruz.

8. yılını dolduran Ana Devrimci Yol Davası savunmalarından bir derleme yaptık. Unutturulmaya ve çarpıtılmaya çalışılan Türkiye gerçeğinin ortaya konulduğu savunmanın tamamı bin sayfayı aşiyor. Demokrat Arkadaş bunun 350 sayfasından bazı bölümleri yayınlıyor. Kapsamlı bir çalışmadan kısa bölümler çıkarmak anlam bütünlüğünü bozma tehlikesi taşıyor. Sorumluluğun tamamı Demokrat Arkadaş'a aittir.

Demokrasi herkesin ayrı tarafa çektiği, en iyisi bizimkisidir dediği bir konu halini aldı. Oysa demokrasinin o yana bu yana çekilecek hali yoktur. Demokrasi demokrasidir. En yalın ifadeyle halkın kendi iktidarını kendisinin kurmasıdır. Aynı şekilde kim kimi kimin için nasıl yöneteceği de karma karışık edilen bir konu. Sinan Yurdakul'un Demokrasi Sosyalizm ve Yönetim Sorunları başlıklı yazısı bu konulara açıklık getirmeyi amaçlıyor.

12 Eylül'ün bir şeyleri kurtardığı muhakkak. Kurtarılan kimdir? Nedir? Emekçi halk olmadığı açık. Sorulara Güner İş arkadaşımızın yazısı yanıt vermeye çalışıyor.

Irak'ın kuzeyinde bir katliam yaşandı, yaşanıyor. Tüm dünya halklarının kurtuluş mücadelelerinde olduğu gibi Kürt halkı da acılar çekiyor. Katlediliyor. Katliamı lanetliyor ezilen halkların mücadelesini kendi mücadelemiz addediyoruz.

4. sayımızda birincisini yayınladığımız, Filistin Tarihi'ne devam ediyoruz. Arzu Karacanlar ve Selim Atılğan arkadaşımızın çalışmaları sürüyor. Sanıyoruz çalışmalar tamamlandığında Ortadoğu ve Filistin hakkında doyurucu bir araştırmaya sahip olacağız.

Yurdumuzda hiç bir namuslu vatandaş işkence yapılmadığını söyleyemiyor artık. Tüm siyasi davalarda ifadelerin işkence ile alındığı biliniyor. Buna rağmen büyük bir pişkinlikle Uluslararası İşkence Sözleşmesi imzalanarak "güvence" veriliyor. Ardından işkence ile alınan ifadelere dayanarak "yargılamalar" sürdürülüyor. Sürmesin diyoruz, işkenceyi durduralım diyoruz.

Demokrat Arkadaş okur mektuplarına bugüne kadar pek yer vermemenin sıkıntısını taşıyordu. Bu sayıda kimi yazılarımızı çıkarmak pahasına okur mektuplarına daha fazla yer veriyoruz.

Sağhacıkla Kalın

arkadaş

daha örgütlü yarınlar...

Türkiye'nin 1988'le birlikte artan bir politizasyon sürecine girdiğini, ancak halkın artan tepkisinin bilinçli bir mücadele programından ve devrimci bir perspektiften yoksun olduğuna daha önce de değinmiştik. Aradan geçen zamanda, kimi olumlu adımlara rağmen sorun tüm toplumsal muhalefet kesimleri için önemini korumaktadır.

Muhalefetin artan tepkisinin yanlış kanallara (düzen içi çözümlere - çözümsüzlüklere) yönelmesinin önüne geçecek, toplumsal muhalefeti baskısız, sömürsüz bir düzenin yaratılması mücadelesine yöneltecek devrimci oluşumların yaratılması; demokrasiden yana, anti-oligarşik halk güçlerinin önünde acil bir görev olarak durmaktadır. Bu görevin yerine getirilmesi ise hedeflerin, hedeflere ulaşmada kullanılacak araç ve izlenecek yöntemlerin doğru saptanmasına birinci derecede bağlıdır. Bu da Marksist Leninist çözümlerinin doğru kavranmasına ve bunların ışığında devrimci hareketin geçmişteki deneyimlerini de hesaba katarak yol'a çıkmakla mümkündür.

Toplumsal muhalefetin devrimci bir perspektife kavuşturularak, doğru hedeflere yöneltilmesi çabası, mücadeleye ilişkin doğru önermelerin sunulması yanında, bu önermelerin yaşama geçirilmesi için doğrudan toplumsal muhalefetin içerisinde yer almayı, en ön saflarda bulunmayı da gerektirir!

Doğru devrimci önderliğin araçlarının yaratılması toplumsal muhalefetin içerisinde aktif olarak yer almakla mümkündür. Daha açık ifadeyle demokrasi mücadelesini yönlendirecek siyasi organizasyonların yaratılması doğrudan bir mücadele sorunudur. Yaşamın çeşitli alanlarında yürütülecek mücadele, belirli bir sürecin sonunda, emekçi halkın davasını zafere ulaştıracak organizasyonu kendi sıcak pratiğinden iradi müdahalelerle çıkaracaktır. Doğrudan öncülük edecek mekanizmalar ancak böylesi bir mücadele sürecinin sonucunda ortaya çıkartılabilir. Aksi halde, yani asgari oluşumlara (adına ne dersen de sınıf mücadelesinin doğrudan öncülüğü misyonu yüklemek, mücadele tarihinde gülünç duruma düşmeyi (biz istemesekte) getirecektir.

Söylediklerimizle bu mekanizmaların ancak ve ancak mücadele içerisinde kurulabileceğini, bunların varlığı ne denli önemli ise varoluşlarını sağlayacak oluşum süreçlerinde bir o kadar önemli olduğunu vurgulamak istiyoruz.

Özetle, bulunulan her alanda (işyeri, okul, mahalle v.b.) demokratik muhalefete etkin katılımın sağlanması gerekir. Demokratik muhalefette yer almak, demokratik oluşumların yaratılmasını sağlamak çok yönlü devrimci görevlerin önemli bir yanını oluşturur. Türkiye devrimci hareketinin geçmişi, olumlu ve olumsuz mirası, yapacaklarımız ve yapmayacaklarımızın saptanmasında yol gösterici olmalıdır.

Geçmişin deney ve birikimlerinden çıkarılabilecek kimi olumsuzlukları öne çıkarıp yığınlık ve teslimiyetin kılıfı olarak kullanmak ne kadar yanlış ise gerçek mirasçı görüntüsü yaratmak için geçmişin olumsuzluklarını görmezlikten gelmekte en az birincisi kadar yanlıştır. Yapılması gereken bu günün görev ve sorumluluklarına göre belirlenecek mücadele çizgisi üzerinde yol alırken benzer hataları tekrarlamamak için yaşanan olumsuzlukların nedenlerini bütün açıklığıyla ortaya koymaktır.

Baskısız, sömürsüz bir Türkiye'nin yaratılması mücadelesi egemen sınıflar ittifakı dışındaki bütün halk güçlerinin katılımıyla başarıya ulaşacaktır.

Zulüm ve işkencenin, yaşamı emekçiler için çekilmez hale getiren zamların tümüyle ortadan kaldırılmasının tek yolu halkın kendi iktidarını kendisinin inşa etmesinden geçer. Ancak halkın mücadeleye katılımının kendiliğinden gerçekleşmeyeceği, kendiliğinden gelişmeler olsa da bunların hedeflere ulaşmada başarılı olamayabileceği açık bir gerçektir.

Mücadeleyi devrimci bir perspektifle demokratik halk iktidarına yönlendirecek bir yapılanmanın varlığı zorunludur. Bu yapılanma da hayatın her alanında yürütülecek, ekonomik akademik-demokratik-ideolojik mücadele sürecinde yaratılabilir.

İşyerinde çalışma yaşamının iyileştirilmesi - ücretlerin artırılması, okullarda bilimsel eğitimin yapılması - idari ve mali özerkliğin gerçekleşmesi - kararalma sürecinin demokratikleştirilmesi, mahallelerde halkın çeşitli ekonomik ve sosyal istemlerinin savunulması - çözüm yollarının yöre halkının katılımı ile bulunması, çeşitli demokratik kuruluşların temel insan hak ve özgürlüklerini savunup geliştirme çabaları...

Çoğaltılması daha da olanaklı olan bütün bu alanlarda yürütülen çalışmalarda gözetilmesi gereken temel nokta, çalışmaların organize hale getirilmesi ve taleplerin içeriğinin burjuva ideolojilerinin (Revizyonizm, Pasifizm, Ekonomizm vb.) etkilerinden arındırılması olmalıdır. Politik mücadelenin önemi ve kapsayıcılığı ısrarla vurgulanmalı, atılacak adımlar politik mücadeleyi güçlendirecek biçimde olmalıdır.

Söylenenlerden ekonomik-demokratik içerikli mücadele biçimlerinin ve bunların araçlarının (Sendikalar - demokratik kitle örgütleri vb.) siyasi iktidar mücadelesinin yerine ikame edilmesi gibi bir sonuç çıkarılmamalıdır. Ve yine buradan demokratik mücadele alanlarını basit birer araç olarak gördüğümüz sonucu da çıkarılmamalıdır. Tam aksine demokratik mücadele araçlarının veya alanlarının içeriğine uygun olarak kullanılması, yerleştirilecek demokratik mekanizmalarla yarının toplumsal ilişkilerinin nüveleri olarak görülmesi, demokratik işleyiş ve kararalma mekanizmalarını sonuna kadar zorlayarak, kitleleri sürekli yönetilen olma konumlarından çıkarıp kendi kendisini yönetme alışkanlığının yerleştirilmesi gereken önemli alanlar olarak görüyoruz.

Halkın artan tepkisinin devrimci bir perspektifle bilinçli bir mücadele programına göre şekillenmesi "tek yol"un olmazsa olmaz koşuludur. Bilinçli mücadele programı dışında tepkinin hangi kanallara yöneleneceğini kestirmek mümkün değildir. Bu tepkiler pekala halkın uzun vadeli çıkarlarını gözetmeyen yanlış alanlara yönelebilir. Devrimci önderliğin yokluğu halinde burjuva "muhalefetinin" vaadleri halkın kendiliğinden tepkisini kolayca pasifize edebilir. —ki burjuva muhalefetinin asil işlevi de budur.—

Önceki sayılarımızda da değindiğimiz gibi yaşanan sorunların aşılması için örgütlü mücadeleden başka bir seçenek yoktur. Bu gerçekten hareketle, gençlikte kendi alanında öz örgütlerini yaratmak, demokrasi mücadelesinin ayaklarından biri olmak zorundadır. Bu yolda yaklaşık dört yıldır sürdürülen çalışmalarda geline nokta (kimi anlayışlar her ne kadar yükseliyor diyorsa da) doğrusu hiç te olumlu değildir. Görev ve sorumluluklar çeşitli hatalı eğilimler nedeniyle yerine getirilmemiş, yerinde sayma sürmektedir.

Yaşananlar ve geline nokta Demokrat Arkadaş'ın KRİZ tesbitini doğrular niteliktedir. KRİZ'e yol açan nedenler halen geçerlidir, çıkış yolu her şeyden önce görev ve sorumlulukların ciddiyetle ele alınmasından geçmektedir. Çok yönlü devrimci görevlerden biri olan demokratik gençlik hareketinin yaratılması mücadelesini küçük hesaplarla, dar grup çıkarlarıyla yürütmek mümkün değildir. Bütün anlayışlar küçük hesaplarını bir yana bırakıp, gençliğin mücadele saflarının emekçileri olmaları için çalışmaya başlamalıdır. (Aksini deneyenler için bu günler son değilse de sonun arifesidir).

Siyasi hareketliliğin yaratılması ve tikanıklığın aşılması sorununa tekrar olsa da, bir kere daha değinme ihtiyacı duyuyoruz. "Herşeyden önce tek tek insanların buldukları alan her neresi ise (Üniversite, Sendika, Mahalle, Kitle örgütü) demokratik muhalefete doğrudan ve etkin katılımı şarttır. Mücadele pratiğinin dışında kalmak ve olayları gözlemekle yetinmek, devrimci üretkenliği ve yaratıcılığı köreltirken, kitlelerle uzun dönemli ve kalıcı bağlar kurabilme şansını da sürekli azaltacaktır"..... (d.a. sayı 4)

"Siyaset kitlelerin olduğu yerde başlar".

Gençliğin Söz Hakkı İçin

**MÜCADELE PROGRAMINI
YARATALIM**

Bir toplumsal kesim olarak gençlik daha ziyade aydın karakterinden dolayı siyasal iktidarların karşı çıkışlarına rağmen ülkelerin politik yaşamı üzerinde etkili olmuştur.

Yurdumuzda da gençlik güçlü muhalefet odaklarından birisi olarak varlığını özellikle 60'lı yılların ikinci yarısından 80/12 Eylül darbesine kadar açıkça hissettirmiş, ülkesine ve ülkesinin insanlarına karşı olan sorumluluklarını gücü oranında yerine getirmeye çalışmıştır.

12 Eylül 80'le birlikte gençlik diğer muhalif kesimler gibi baskı, işkence ve yasaklarla susturulmuştur. 12 Eylül rejiminin gençliğe şiddetle saldırmasının temelinde onun devrimci mücadeledeki etkinliği yüzlerce şehit pahasına da olsa ülkeyi faşist çetelere teslim etmemede gösterdiği kararlılık yatmaktadır.

Gençlik hareketinin 60'lı yılların ikinci yarısında geleneksel reformcu çizgiden koparak DEV-GENÇ'le birlikte yarattığı devrimci mücadele perspektifi diğer hak kesimlerinin mücadelesine katkılarıyla önemli bir varlık olarak kendini göstermeyi başarmıştır.

Gençlik devrimci mücadele perspektifiyle birlikte ülkenin geleceğine ilişkin "SÖZ HAKKI"ni elde etmiş, ve tercihini emekçilerden yana koymuştur.

Burjuvazinin gençliğe yönelik kişiliksizleştirme, emekçilerden yana bir varlık olma niteliğini ortadan kaldırma çabaları "SÖZ HAKKINI" elinden almayı hedeflemektedir.

Bu 12 Eylül ve 12 Eylülle birlikte getirilen YÖK, YHK vb. kurumlarla, 82 Anayasası ve anti-demokratik yasalarla, yoğun ideolojik kampanyalarla yapılmak istenmiş ve önemli ölçüde de mesafe alınmıştır.

Bugün artık gençliğin "SÖZ HAKKI" yoktur.

Gençliğin 80'li yılların ikinci yarısından itibaren artan örgütlenme çabalarına yönelik engellemelerin önünde, gençliğin yeniden söz sahibi olabileceğinin, emperyalizme ve onun yerli işbirlikçilerine karşı çıkışta emekçilerden yana tavır alabileceğinin korkusu yatmaktadır. Bu nedenle siyasal iktidarın gençliğin örgütlerini (derneklerini kurma) oluşturma çabaları karşısında gösterdiği baskıcı tutumu anlamak zor değildir.

Siyasal iktidarın korkusu gençliğin yeniden ülkenin geleceği hakkında söz sahibi olmasıdır.

Ancak "Korkunun ecele faydası yok"...

Bütün engellemelere rağmen gençlik ülkenin içinde bulunduğu karanlıktan sıyrılıp aydınlık günlere ulaşabilmesi için adım atmaya başlamış, okullarda derneklerini kurmaya ve demokratikleşme, insan haklarının korunması çalışmalarına omuz vermeye başlamıştır.

1984'le birlikte dernekleşme çabaları, 12 Eylül ve onun devamı ANAP iktidarının 80 öncesi faşizme karşı direnişi ve demokratikleşme mücadelesini "anarşi ve terör" olarak lanse ettiği, tüm demokratik kurumların yok edildiği koşullarda başladı.

Bu dönemde devrimlerin yok edilen iletişim araçları yer burjuvazinin yoğun ideolojik saldırılarına bıraktı. Devrimcilere ve halka yönelik faşist katliamlar, bunlar karşısında devrimci hareketin halkın tepkisini örgütleyerek yarattığı direniş hattı, ülke tarihi tümüyle çarpıtılarak ülkenin sürüklendiği iç savaş ortamı gerçeği, aşırı sağ-sol grupların çatışması olarak sunulmak istendi ve yeni kuşaklar ülkenin yaşadığı gerçekler yerine yalan ve demogojilerle yeniden biçimlendirilmeye çalışıldı.

Öğrenci derneklerinin bugün yaşadığı tıkanıklığın, kitleselleşememe sancılarının bir yanını egemen sınıfların bilinçli ve programlı bir biçimde yürüttükleri yalan ve demagoji kampanyası oluşturmaktadır.

3. Sayımızda yaptığımız kriz tepitinde de değindiğimiz bu noktayı dışsal sorunlar olarak nitelemiş, içsel nedenler diyebileceğimiz doğrudan dernekleşme sürecini yönlendiren devrimci-demokrat arkadaşların anlayış ve çalışma biçimleri ile ilgili olan nedenlerin daha büyük önem taşıdığını vurgulamıştık.

Yeni bir döneme girerken gençlik hareketinin önündeki sorunların önemli bir kısmı varlığını sürdürmektedir. Dernekler halen geniş öğrenci kitlesine açılmamış, sağlıklı tartışma ve çalışma platformları yaratılmamış, örgütlü ve çok yönlü zengin çalışmalar üretilmemiştir.

Amaç, özerk demokratik üniversite mücadelesini toplumun farklı kesimlerinde gelişen demokratik hak ve özgürlükler mücadelesiyle birleştirecek güçlü bir demokratik gençlik hareketinin yaratılması ise, amaç gençliğin yeniden SÖZ HAKKI'na sahip olması ise devrimcilerin tıkanıklığın nedenlerini ortadan kaldırmak için vakit geçirmeden görev ve sorumluluklarının bilinciyle olumlu adımlar

atmaya yönelmeleri gerekir. Yapılması gerekenler şu şekilde özetlenebilir: **TÜZEL KİŞİLİK SORUNU AŞILMALIDIR....**

Derneklerin tüzel kişiliklerinin kazanılması sorunu ciddiyetle ele alınmalı, dernek merkezleri kullanılabilir hale getirilmeli. Bülten, broşür, bildiri vb. yayın faaliyetleri (geniş öğrenci kitlesine ve tüm kamuoyuna yönelik olarak) yürütülmelidir.

DERNEKÇİ TİPİ DEĞİŞTİRİLMELİDİR

Dernek içi ilişkiler değiştirilmeli. Çalışmalarda kararalma en geniş kitleyi kapsayacak biçimde olmalı, demokratik işleyiş mekanizmaları geliştirilmelidir. Dernek faaliyetini yürütenler doğrudan geniş öğrenci kitlesinin içerisinde bulunmalı, çalışma mekânı olarak derslikler temel alınmalı, dernekleşmenin gerekliliği sözlü ve yazılı olarak birkaç günlük bir kampanya şeklinde değil, sürekli olarak yapılmalıdır. Öğrenci kitlesinin dernekçileri kendilerinin dışında zaman zaman gelip konuşma yapan ellerine kağıtlar tutuşturan insanlar olarak görmelerinin önüne geçilmelidir.

Toplantı ve çalışmalarda kendiliğindencilik aşılmalı, sorular karşısında günlük tavır belirlemek yerine, geliştirilecek tavır sistemli tartışma toplantılarıyla genel hatlarıyla önceden saptanmalı, ani gelişmeler karşısında alınacak tavrın çerçevesi de en geniş öğrenci kitlesiyle birlikte önceden çizilmelidir.

Belirli bir sistematığe bağlanan toplantılarda, zaman öldürmekten başkaca bir işe yaramayan ekstrem tartışma konuları yerine somut çalışmalar üzerine tartışılmalı, mücadele programının oluşumuna katkıda bulunacak konulara ağırlık verilmelidir. (Üniversite - Bilim - YÖK - Akademik demokratik mücadele - Devrimci mücadele perspektifi - Uluslararası işbölümünde eğitimin rolü - Gençliğin mücadele tarihinin deney ve birikimleri vb.)

Tartışmalarda hoşgörü sonuna dek korunmalı, toplantılara yeni katılan arkadaşlara örnek olunmalıdır.

EKSTREM TARTIŞMALARDAN UZAKLAŞILMALIDIR...

Çeşitli eğilimler arasında yürütülecek tartışmalar siyasal örgütlenme zemininde değil Akademik-demokratik mücadele temelinde olmalıdır. kimi temel konuları kendilerine hoş gelme-

diği için bunlar siyasal örgütlenmelerin sorunudur diyenlere de gereken cevap açıkça verilmeli bunun böyle olmadığı anlatılmalıdır. Örneğin Anti-faşist ve anti-emperyalist ilkeleri bunlar d.k.ö.'lerin değil siyasal örgütlenmelerin ilkeleridir diyenlere ilkelere temel esprisi anlatılmalı. Bu ilkelerin siyasal örgütlenme ilkeleri dışında tüm devrimci-demokratları içine alan ayırıcı değil birleştirici, ürkütücü değil mücadele ruhu kazandırıcı, motive edici ilkeler oldukları vurgulanmalı, biraz da tarih anımsatılmalıdır. (İlkeler ayrı bir tartışma konusu olduğundan burayı noktalyorum.)

KİTLE PSİKOLOJİSİ HESABA KATILMALIDIR...

Yapılacak çalışmalarda kitlenin içinde bulunduğu durum yaşadığı yoğun ideolojik saldırı ve depolitizasyoncu etkileri unutulmamalıdır. Çeşitli sosyal kültürel etkinlikler, eğitim çalışmaları ve yayın faaliyetleri yürütülürken bunların organizasyonunda olabildiğince çok arkadaşla görev verilmeli, görev dağılımı yaygınlaştırılmalıdır.

Yürütülecek sistemli panel, seminer, yayın vb. çalışmalarla dernekler alternatif eğitim kurumları haline getirilmeli, alternatif dersprogramları çıkarılmalı, eğitim öğretime ilişkin sorunlarla birlikte ülke gerçekleri en genç öğrenci kitlesiyle tartışılmalıdır.

DİSİPLİN SAĞLANMALIDIR...

Dernek toplantıları ve platformların hemen herkezin geç geldiği, grup çıkarılarının memur ruhuyla kör savunusunun yapıldığı yerler olmaktan çıkarılarak, devrimci üretkenliğin açığa çıkarıldığı somut çalışmaların örgütlendiği yaratıcı ortamlar haline getirilmelidir. Altım bir kez daha çizerek dar grup çıkarılarının öne çıkarılmasının bu gruplara da hayır getiremeyeceğini tekrarlayalım.

MÜCADELE PROGRAMI OLUŞTURULMALIDIR...

Bütün bunların üzerinde yürütülecek mücadeleye ilişkin belirsizlikleri en aza indirecek neyin için yapıldığının cevabını derli toplu biçimde sunacak mücadele programının en geniş öğrenci kitlesinin içinde yer alacağı demokratik mekanizmalarla oluşturulması sağlanmalıdır.

Gençliğin yeniden söz hakkı için MÜCADELE PROGRAMINI yaratalım.

YILMAZ GÜNEY'E ÖZGÜRLÜK

KÜLTÜR EMEKÇİLERİ ÜZERİNDEKİ BASKILARA, YASAKLARA SON!

“Benim için sürgün, ülkemin taşına toprağına, havasına suyuna, ağacına kuşuna, insanına aşına özlem demektir.

Benim için sürgün, ülkeme yeniden dönebilmek için kararlı bir mücadele demektir.

Benim için sürgün, dünyanın çeşitli halklarıyla ilişki kurmak demektir.

Benim için sürgün, bir anlamda sansürlü film yapabilmek ve özgürce düşünebilmek demektir.

Benim için sürgün, sürgün demek değildir.”

YILMAZ GÜNEY

- ★ Yılmaz Güney'in vatandaşlık hakkı geri iade edilmelidir!
- ★ Filmleri üzerindeki yasaklar kaldırılmalıdır!
- ★ Kitapları üzerindeki yasaklar kaldırılmalıdır!
- ★ Kültür emekçileri üzerindeki baskılara ve yasaklara son!

Aydınlarımız başta olmak üzere bütün halkımızı başlattığımız bu kampanyayı desteklemeye çağırıyoruz.

Spendeaktion Für Yılmaz Güneys
Denkmal: Sparkasse Mainz:
Konto Nr: 23000300
BLZ: 55050120

DEMOKRAT SANATÇILAR BİRLİĞİ

“mücadele edeceğiz ve kazanaacağız..”

Biz, 26 Nisan 1988 günü büyük bir katılımı greve başladık. 1987'de hazırlanmış olduğumuz toplu sözleşme taslağında, birinci yıl 500 ikinci yıl 600 istemiştik. 1988'de yapılan toplu sözleşme KIPLAS'ın katı tutumu ve taleplerimizin günün koşullarının çok gerisinde olmasına rağmen kabul edilmemesi üzerine greve gittik. En son işveren birinci yıl 450, ikinci yıl 550 üçlü paket olarak yıllık 2.000 TL. verdi. Bunun üzerine 25 Nisan 1988'de sendikamız biz NORAMİN İŞÇİLERİ'ne işverenin teklifini sundu. Oldukça gülünç bulduğumuz bu rakamları kabul edemedik. Ve 26 Nisan 1988 günü sendika genel başkanı bizleri yemekhaneye toplayarak grev oylaması yaptı.

Yapılan oylamada yüzde yüz bir katılımı greve evet dedik. Ve o gün şanlı grevimize başladık. Günler geçtikçe işverenin adamları işçileri grevden caydırma-ya çalıştı. Evlerimize adamlar göndererek bazılarını da telefon ederek işe başlama tekliflerinde bulundu. İşçiler teklifleri kesin ve kararlı bir tavırla reddettiler. Çünkü onlar şunu çok iyi biliyorlardı ki, başarı ancak ve ancak hep birlikte dayanışma ile sağlanabilirdi. 25 Mayıs 1988 tarihinde bizlerin öneri ve teşvikiyle LASPETKİM-İŞ'te tüm işçileri kapsayan bir toplantı düzenledik. 1987'de hazırlanan toplu sözleşme taslağının 1988'de geçerliliğini yitirdiğini ve herşeye % 40 ila % 60 oranında zamlar geldiğini öne sürerek taslağın değiştirilmesini istedik. Birinci yıl için 750 TL, ikinci yıl içinse 850 TL istedik. Yakacak yardımı olarak da birinci yıl için 200 TL, ikinci yıl için 225 TL istedik.

Greve 225 arkadaşımızla başladık. İkinci gün iki usta iki tane işçi arkadaş da bize katıldı. Yaklaşık 70 gün sonra bir de postabaşı bize katıldı. Çalışan arkadaşlar da artık bizim dayanışmamızdan örnek alarak mücadelemizi desteklemelerinin doğru olacağına inandılar. Anladılar ki, işçinin dostu yalnız işçidir. Patronlardan dost olmaz. Çünkü onun tek düşüncesi daha fazla üretim daha fazla kârdır.

16 Temmuz 1988 tarihinde yapmış olduğumuz birlik ve dayanışma gecesi tek kelimeyle muhteşem oldu. Bu yalnız işçilerin birliğinin başarısıdır. 12 Eylül'den bugüne kadar İstanbul'da yapılan en iyi dayanışma gecesi olmuştur. Bunun en güzel tarafı da gecenin tümüyle Noramin işçileri tarafından hazırlanmış olmasıdır. Ge-

ceden sonra Noramin İşçileri'nin kendilerine olan güveni artmıştır. Gece işçi sınıfına aynı zamanda şunu öğretmiştir; işçilerin gereğinde herşeyi başarabileceğini ve kendi kendini yönetebileceğini kanıtlamıştır. O günden sonra işveren birinci yıl için 500, ikinci yıl için 600 ve üçlü paketi de 250 bine çıkarmıştır.

Sendika genel başkanımız 102. günü bizi toplayıp bu yeni teklifi sundu. Hepimizin morali çok yüksekti. Greve başladığımız günden daha coşkulu olduğumuz gözlemlendi. Hatta sevinçten gözleri yaşaran arkadaşlarımızın olduğunu farkettiler. Bu durum bize greve devam işaretiydi. Kararlılığımız karşısında işveren bize soğuk savaş açarak 5 Ağustos'da fabrikayı kapatacağım tehdidinde bulundu. Bölge Çalışma Müdürlüğü, İş ve İşçi Bulma Kurumu'na gönderdiği dilekçelerin birer nüshasını fabrika kapısına astı. Bu tehdit bizi yıldırmadı aksine birliğimizi daha da sağlamlaştırdı. İşveren bununla da kalmayıp bizi greve çıkıttıktan sonra aramıza katılan beş arkadaşımıza 17/2 İş Kanunu'na göre noter aracılığıyla çıkışlarını bildirdi. Bu arkadaşlarımızda da herhangi bir moral bozukluğu olmadı. Biz biliyoruz ki, her ne kadar yasalar patronlardan yana ise de, böyle işçi çıkartma olamaz. Bu durum açıkça şunu göstermektedir. Patron telaş içerisinde ve ne yapacağını bilmemektedir. Patronun hesabı tutmamıştı. 225 işçinin birden greve gitmesi onu sudan çıkmış balığa çevirmişti.

Biz biliyoruz ki: Bu düzende bütün ekonomik ve sendikal mücadeleler siyasal mücadeleye dönüşmedikçe bir adımdan daha ileriye gidilemez. Bizim biraz daha fazla ücret alma mücadelemiz ve örgütlenmemiz karşısına burjuvazi ve onun güçleri çıkacaktır. Bu gücü yıkacak ve onunla baş edecek ve onu kesin bir yenilgiye götürecek olan, işçilerin birliği ve dayanışmasıdır. KURTULUŞUMUZ İŞÇİLERİN İKTİDARINDADIR.

Arkadaşlar; greve giden ve gitmeye hazırlanan bütün işyerleri ile dayanışmaya gidiniz. Onları ziyaret edip maddi ve manevi olarak destekleyiniz, onlara deney ve tecrübelerinizi aktarınız.

— İki şeyden çok eminiz, mücadele edeceğiz ve kazanacağız.

— Yaşasın Noramin İşçileri'nin mücadelesi.

Noramin Grevci İşçileri

12 Eylül gerçeğinin bütün yönleriyle ortaya konduğu Ankara Ana Devrimci Yol Davası savunmaları başladı. 8 yıldır süren davanın bu aşamasında Oğuzhan MÜFTÜOĞLU tarafından okunan ortak savunma, Türkiye'nin yakın tarihine ışık tutan belge niteliği taşıyor. Tamamı bin sayfayı bulan Devrimci Yol Savunmasının bazı bölümlerini yayınlıyoruz..

* Yayınladığımız bölümler 350 sayfa içerisinden özeltendiğinden yer yer anlatılmak istenenler bütünlüğünden kopuk olabilir. Bu ve benzeri eksikliklerin sorumluluğu tamamen demokrat arkadaşta aittir.

SAVUNMA YARGILIYOR

SAVUNMAYA BAŞLARKEN

Savunmamıza başlamadan önce özellikle vurgulamak istediğimiz iki nokta var; Bugün sıkıyönetim bütün ülkede kaldırılmış olmasına karşın Sıkıyönetim Mahkemeleri görevlerine devam etmektedir. Bu durumun Anayasa'ya aykırı olduğu bütün hukuk otoriteleri tarafından kabul edilmektedir. Anayasa'ya göre hiçbir kişi ya da kurum, kaynağını Anayasa'dan almayan bir yetki kullanamaz. Bugün hala "Savaş hali" hükümleri uygulanarak görev devam eden mahkemeniz ise bizi yargılamakta böyle kaynağını Anayasa'dan almayan bir yetkiyi kullanmaktadır. Bu nedenle, her şeyden önce hakkımızda vereceğiniz karar savunan Anayasa'ya aykırılıkla "malul" olacaktır.

TBMM tarafından da onaylanan Birleşmiş Milletler İşkence Sözleşmesi'nin 15. maddesi işkence ifadelerinin delil olarak kullanılmayacağını hükme bağlamaktadır. Sözleşmenin bu maddesi Anayasa'ya göre emredici bir hukuk kuralıdır. Ancak mahkemeniz bu maddeye uyulması talebimizi reddetmiştir. Hükümet her vesileyle Türkiye'nin BM İşkenceyi Önleme Sözleşmesini imzaladığını söylemektedir. Bir yandan mahkemeler, BM İşkence sözleşmesinin hükümlerini uygulamazken, işkence ifadelerine dayanarak idam cezaları verilirken, bu "sözleşmeyi imzaladık" diye övünme, dünyayı kandırmaktan başka bir anlamda gelmez.

İşkenceyi önlemenin en etkin yollarından biri, işkence ifadelerinin mahkemelerde delil olarak kullanılmamasıdır. Yargıçlar işkence ürünü ifadeleri itibar etmezse, işkencenin önemli bir sebebi de ortadan kalkar ve mahkemeler de işkenceleri bir "tasdik mercii" olmaktan çıkar.

Aylarca yıllarca en ağır işkenceleri yaşamış insanlar olarak, buradan, bütün yargıçlara, bütün gerçek hukukçulara, bütün demokratlara sesleniyoruz:

İşkenceye karşı çıkın!
İşkence ifadelerinin kanıt olarak kullanılmasına karşı çıkın!
İşkenceyi durdurun!

BU NASIL SORUŞTURMA? BU NASIL HUKUK

Bu dava 12 Eylül döneminin bir ürünüdür. 12 Eylül sonrasında yürütülen politikalar doğrultusunda ve bu politikaların bir ürünü olarak açılmıştır.

12 Eylül sonrasında açılan davaların hazırlık soruşturmaları, emniyet müdürlüklerinde yürütülen 90 günlük işkenceli sorgularla yapılmıştır. Bu soruşturmalar sırasında bizzat devletin resmi açıklamasına göre, 175 kişi görüldüğü işkence sonucu ölmüştür. Gene resmi açıklamalara göre, 600 polis görevlisi hakkında "işkence ile ölüme sebebiyetten" dava açılmıştır. ABD gezisi sırasında Kenan Evren, Amerikalı gazetecilerin sorusu üzerine 1980-1986 tarihleri arasında işkence yaptıkları iddiası ile 9337 görevli hakkında 5602 dava açıldığını, 1401 davada 2294 devlet görevlisine işkence yapmaktan ceza verildiğini açıklamıştır.

Devrimci Yol Davası'nın hazırlık aşamasını oluşturan emniyet soruşturması, hemen hepsi MHP'li olan DAL grubuna mensup işkenceci polislerce yürütülmüştür. Sadece Ankara Devrimci Yol Davası ile ilgili 1980-1982 yılları arasında yürütülen soruşturmalar sırasında, görüldüğü işkence sonucunda 4 arkadaşımız hayatını kaybetmiştir. DAL grubuna mensup işkenceci polisler tarafından öldürülen arkadaşlarımız şunlardır:

1. Zeynel Abidin CEYLAN (Eylül 1980)
2. Behçer DİNLERER (Aralık 1980)
3. Adil YILMAZ (Aralık 1980)
4. Saadettin Şahin DOKUYUCU (Mart 1981)

DAL grubunca yürütülen diğer davalarla ilgili soruşturmalar sırasında da ayrıca İbrahim ESKİ (1980), H. Asker ÖZMEN (1980), Yaşar GÜNDOĞDU ve Haydar ŞAHİN isimli kişiler de işkence sonucu hayatlarını kaybetmişlerdir.

Pek çoğumuz, gördüğümüz işkenceler sonucunda ortaya çıkan sakatlık ve hastalıkların hala sürmesine; bu konuda bazılarımız için verilmiş doktor raporları ya da revir işlemleri bulunmasına rağmen, cezaevi yöneticileri ve Sıkıyönetim Komutanı R. Ergun tarafından işkenceci polisler hakkında soruşturma açılmasına engel olunmaya çalışılmış; buna rağmen açılan davalarda, işkenceci polislerin ceza almalarını engellemek için mahkemelere baskı yapılmıştır. (Devrimci Yol Davası'nın İddianamesini hazırlayan Sıkıyönetim başsavcısı N. Soyer'in bu konudaki bazı açıklamaları basında yer almıştır.)

Türkiye'de 12 Eylül'e yol açan olaylar ve gelişmeler ve bizatihi 12 Eylül'ün kendisi bu yeni sömürge sisteminin bunalımının doğrudan bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Türkiye Amerikan emperyalizminin ve Türkiye'deki işbirlikçilerin politikalarının bir sonucu olarak adım adım bir iç savaşın eşğine ve 12 Eylül'e getirilmiştir.

12 Eylül faşizmi Türkiye'deki bütün olumsuzlukları; hayat pahalılığını, sömürüyü, vurgunu, rüşveti, yolsuzlukları yaratanları korumuş, faşist güçleri kullanmış ve ülkemizde demokrasiye ait ne varsa yok etmiştir. Yine bu dönemde ABD emperyalizmine olan bağımlılık artırılmıştır. Bunun karşısında bunalımın içerisinde bir umut olarak ortaya çıkan, aydınlık ve güzel bir Türkiye'nin savunucuları olan devrimciler, ilerici ve demokratlara yönelik her tür baskı ve zulüm reva görülmüş, devrimci düşünceler zorbalıkla yok edilmeye çalışılmıştır.

Bütün bunlara rağmen Devrimci Yol soruşturmasını yürüten DAL Grubuna mensup 36 polis görevlisi hakkında işkence yapmaktan dolayı dava açılmış sadece 6'sına göstermelik ceza verilmiştir.

T.C. emperyalizmin açık işgaline karşı, bir ulusal kurtuluş savaşı sonucu oluşmasına karşın iktidarların sonradan izlediği-ekonomik-siyasal-askeri-kültürel politikalarla bütün yönleriyle emperyalizme bağımlı bir yeni sömürge ülke durumuna gelmiştir. Bugün gelinen noktada ABD ve emperyalizmden bağımsız olarak iktidarların temel konularda politikalar oluşturabilmesi olanaksız duruma gelmiştir. Temel konular bir yana günlük yaşamın birçok ayrıntısı bile ABD tarafından belirlenmektedir.

ANTI-EMPERYALİST MÜCADELE

Anti-Emperyalist mücadelenin anti-emperyalist bilincin yoğunlaştırılması geliştirilmesi her devrimci-demokratın bugün en somut görevlerindedir. Çünkü bugün Amerikancılık ve Emperyalizmle olan ilişkiler şerefmiş-onurmuş gibi kabul görmekte hatta sınıflar tarafından Türkiye'nin gelişmişliği saygınlığı olarak gösterilmektedir. Devrimciler demokratlarda bu gelişmelere karşı çıkmadan ne demokrasi mücadelesi yürütebilirler ne de çok sıradan günlük ekonomik-demokratik mücadeleyi yürütebilirler.

KURTULUŞ SAVAŞIMIZ

Bizim Kurtuluş Savaşımız her şeyden önce emperyalizmin bu sömürge sistemine karşı M. Kemal'in kendi deyişleriyle "Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı" verilmiş bir bağımsızlık savaşı olmuştur. Ve bütün dünyada mazlum ulusların emperyalizme karşı yürüttükleri Milli Kurtuluş Savaşları'nın ilk örneklerinden birini teşkil etmiştir.

ABD'İN ÇİRKİN YÜZÜ

ABD, Kurtuluş Savaşı sırasında Türkiye'ye karşı olumsuz ve düşmanca bir tavır takınmıştır. Onların bu tavır, o dönemdeki ABD basınında yer alan yazılarda çok açık bir şekilde gözlenmektedir. Örneğin, 21 Ağustos 1920 tarihli The New York Times'da şu satırlar yer almaktadır:

"Avrupa'dan süpürülen Türklerin dünya siyaset sahnesinden de bir daha dönmek üzere silinip gitmesi başlıca dileğimizdir."

1919'da Başkan Wilson, "Türkler haritadan silinmelidir." diyordu. 1922'de A. Dulles şunları söylüyordu:

"M. Kemal'e karşı sert bir tavır takınıl-

yük siyasal sorun, sömürgelerdeki durumdu. Eğer Batı, sömürgecilik (...) sürüp gitmesini isteseydi, şiddetli bir devrimi kaçınılmaz kılacak ve kaçınılmaz bir yenilgiye uğrayacaktı. Başarı kazanabilecek tek politika, 700 milyon bağımlı insanın daha ileri durumda olanlarına, barış içinde bağımsızlıklarını tanımaktır."

Özetle 1940'lara gelindiğinde ulusal kurtuluş hareketlerinin baskısı nedeniyle eski-açık-sömürgecilik ilişkilerinden vazgeçmek zorunda kalmışlardır. Aynı zamanda emperyalist-kapitalist üretim ilişkilerinin gelişmesi, emperyalist sömürünün yeni biçimler altında sömürülmesine de olanak tanıyordu. İşte, ABD'nin (emperyalizmin) geliştirdiği yeni sömürgecilik siyasetleri bu durumun bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Oğuzhan
MÜFTÜOĞLU

malıdır (...) Eğer Türkiye, hiçbir zarar görmeden Devletlere kafa tutmakla devam eder, kapitulasyonları kaldırır ve İstanbul'a yerleşirse, bu yalnız Ortadoğu'da değil, Avrupa'da da karşı tehlikeyi arttıracaktır."

Ulusal Kurtuluş Savaşları'nın sonucu ve emperyalist ülkelerdeki üretim ilişkilerinin ve üretici güçlerin gelişim seviyesine uygun olarak emperyalizmin sömürü ve egemenlik sistemleri de değişik biçimlere bürünüyor. Giderek sömürge ülkelerin işgal altında tutulmasına gerek kalmıyor, görünüşte siyasi bağımsızlık tanınıyor; ekonomik, mali, eskeri ve siyasi alanlarda yeni sömürü ve egemenlik ilişkileri geliştiriliyor.

Paul Baran bu gelişmeyi şu şekilde anlatıyor:

"II. Dünya Savaşı ile zayıflayan ve artık sömürgelerdeki ulusal kurtuluş hareketlerinin baskısına dayanmayan emperyalist güçler, hiç değilse anti-emperyalist güçlerin en kuvvetli oldukları yerlerde, yani artık kendi sömürge yönetimlerini sürdürmeyeceklerini iyice görüp anlamlıkları yerlerde (...) siyasal bağımsızlık tanımak zorunda kalmışlardır. J. F. Dulles'in sözleriyle, 'II. Dünya Savaşı sona ererken en bü-

TÜRKİYE'DE KÜÇÜK AMERİKA

Türkiye'nin emperyalizmin güdümüne girmesinin bir diğer yönü ekonomik ve siyasi bağımlılıktır.

Özellikle DP'nin iktidara gelmesinden sonra Türkiye'de Batı sistemi doğrultusunda ve ABD'nin (emperyalizmin) kontrolü altında bir ekonomik ve siyasi sistem geliştirme politikalarının büyük bir hızla uygulamaya konulduğu görülmüştür.

Türkiye'de, 1950'ler sonrasında alınan her türlü ekonomik ve siyasal kararın arkasında şu veya bu biçimde IMF, OECD vb. emperyalist kuruluşların parmağı vardır. Bütün bunlar gözönüne alınmaksızın "bağımsızlık" konusunda herhangi bir tartışmayı sürdürülebilmek olanaksızdır.

Çünkü IMF-OECD vb. kuruluşların yerli tekelere uzanan bir zincir, bir anlamda, görünürde hükümetler tarafından yürütülen ekonomik ve politik uygulamaların ardındaki asil gücü oluşturmakta. Bu nedenle Türkiye'nin içine sürüklendiği bu durum ABD Emperyalizminin II. Dünya Savaşısınasından gündeme getirdiği, yeni-sömürgecilik politikaları içinde ele alınmalıdır.

ezildiği-susturulduğu koşullarda yürütülebilir. Ve bu koşulları yaratabilmenin tek bir yolu vardı: Açık faşist bir rejim kurma.

Eski dönemlerde ABD ile kolola olmak bir ulusal utanc sayılırken, bugün bu "dış itibar" olarak görülmektedir. Yurtseverlik; işkence ve hapis hane, işbirlikçilik; itibar ve menfaat demektir.

REJİMİN ANAYASASI

İşte bu koşullarda 12 Eylül darbesiyle yönetime gelen cuntacı generaller mevcut sömürü düzeninin onarılmasını kendilerine iş ediniler, "sarsılan devlet otoritesinin" yeniden tesis edileceği, "Türkiye'yi bölmek isteyenlere karşı" her türlü tedbirin alınacağı ilan edildi.

Yeni bir Anayasa yapılacağı, hak ve özgürlüklerin anarşiye neden oldukları için kısıtlanacağı, Anayasa Mahkemesi, Danıştay vb. kurumların yeniden düzenleneceği, siyasi partiler, üniversiteler, sendikalar vb. alanlarda yeni düzenlemelere gidileceği açıklandı. Burjuva düzeninin bütün "üst yapısı" yeniden düzenlenerek egemen sınıfların sömürülerini çok daha uygun koşullarda sürdürülebilmesi bu yolla kolaylaştırılmaya çalışıldı.

12 Eylül ilk iş olarak anayasa sorununu ele aldı. Türkiye'de ne zaman kurulu düzenin içine sürüklendiği sorunlar içinden çıkılmaz bir hale gelince mutlaka anayasa tartışmaları da gündeme gelir. Bunalımdan çıkabilmek için anayasanın değiştirilmesi gerekliliği ileri sürülür. Son derece köklü ekonomik ve sosyal sorunların bir anayasa değişikliği ile ortadan kaldırılabileceği yanılgısı son dönemlerinden beri Türkiye tarihinin bütününde sık sık rastlanan bir düşünce biçimi olarak kabul görmüştür.

Cunta bir yandan 1961 Anayasası'nın Türkiye'yi 12 Eylül'e getiren nedenlerin başında sayarken diğer yandan o güne değin anayasayı ve demokratik hakları savunan devrimci-demokrat kişi ve kuruluşları TCK'nın 146/1. maddesi gereği anayasayı ihlal suçundan yargılamaya başladı. Öyleki bütün ideolojik görüşleri "1961 Anayasası'nın bütün yönleriyle hayata geçirilmesini" istemekle sınırlı olan DSK yöneticilerinin bile 146/1 gereği idamları istendi. Sıkıyönetim savcıları devrimci-

demokrat kişi ve kuruluşlar hakkında 1961 Anayasası'nı ilga etmek suçuyla davalar açtılar. Açılan bu davalar sonucu binlerce kişi ağır hapis cezalarına çarptırıldı, idam edildi.

Siyasal partilerin kapandığı, halkın bütün örgütlenmelerinin dağıtıldığı basın üzerinde koyu bir sansürün uygulandığı Türkiye'nin işkenceler ülkesi, bir açık hava hapis hanesi durumuna getirildiği koşullarda yeni bir anayasa taslağı hazırlandı. Ve Danışma Meclisi'ne sunuldu. yeni anayasa taslağı her açıdan hazırlandığı dönemin izlerini taşıyan, anti-demokratik bir taslak. Ve ülkemizdeki egemen sınıfların tüm özelemlerini, anayasa metni haline getiriyordu.

Özetle 12 Eylül sonrası siyasal rejimi bir bütün olarak her ne kadar "demokrasi" diye sunulsa da, özünde ülkemizdeki kurumsal faşizmin daha da derinleşmesinden başka bir anlam taşımamaktadır.

12 EYLÜL VE İNSAN HAKLARI DEMOKRASİ

12 Eylül askeri darbesiyle birlikte, Türkiye tüm bir korku (terör) ülkesi haline geldi. Türkiye'nin adı, dünyanın bir çok ülkesinde işkenceyle birlikte anılır oldu.

Büyük kentlerden, Anadolu'nun en ücra köşelerine değin hemen her yerde işkence merkezleri kuruldu. Yüzbinlerce insan toplu operasyonlar sonucu gözaltına alınarak ağır işkencelere tabi tutuldu ya da şehirlerde köylerde sorgusuz sualsiz kurşuna dizildi. "Gizli örgüt" kurdukları, bir siyasi partiye ya da sendikaya üye oldukları gerekçesiyle gözaltına alınan insanlar bir araya getirilerek sanık sayıları binlere ulaşan toplu davalar açıldı. On binlerce insan askeri mahkemelerde her türlü savunma olanaklarından yoksun olarak en temel hukuk kurallarının çiğnendiği bir yargılama süreci sonucunda ağır cezalar çarptırıldı. İdamlar ve idam cezaları birbirini izledi. Bu yargılamalar sürecinde birer toplama kampına dönüştürülen cezaevlerinde insanlık onuruna aykırı cezalar ve işkenceler uygulandı. İki yüze yakın tutuklu işkenceler sonucunda ölümler, binlercesi de işkenceler nedeniyle sağlıklarını yitirdi. Özellikle yoksul halk kesimlerinin yaşadığı büyük kentlerin geçeköndü mahallerinde ya da ileri olarak bilinen halk kitlelerinin çoğunlukta olduğu kentlerde, kasaba ve köylerde toplu

tutuklamalarla, işkencelerle, meydan dayaklarıyla, sürgünlerle tam bir kitle yığınlığı yaratma politikası izlendi. Yine bu dönemde Kürt halkı üzerinde sınırsız bir milli zulüm ve baskı politikası sürdürüldü. Bütün bu işkenceler somut kanıt ve rakamlarıyla savunmamızın ekinde yer almaktadır. Toplumun çeşitli kesimleri içerisindeki baskılar sadece işkenceyle de kalmadı, onbinlerce insan güvenlik soruşturmaları bahane edilerek işinden atıldı ve açlığa mahkum edildi.

Üniversite sistemini düzenleme bahanesiyle çıkarılan YÖK yasası sonucunda bilimsel özgürlük yok edilirken, sıkıyönetim komutanlarının emriyle ilerici demokrat düşünceleri tanıyan binlerce öğretim üyesi ve görevlisi üniversitelerden uzaklaştırıldı. Bütün üniversite yönetimlerine atama yoluyla Türk-İslam sentezi olarak bilinen gerici ve çağdışı düşünceleri savunan insanlar getirildi. Üniversitelerde bir muhbir ve sivil polis ağı kurularak birer bilim yuvası olması gereken okullar kışla haline getirildi. 1930'lu yıllarda Avrupalı bilim adamları Hitler faşizminden koparak, kendilerine daha özgür bir çalışma ortamını sunan Türkiye'ye sığınmışlardı. 1980'li yıllarda ise bu süreç tersine işledi. 12 Eylül faşizminden kaçan Türkiye'li bilim adamları, Batılı ülkelere sığındılar. Bunun sonucunda büyük bir "beyin göçü" yaşandı.

Mahkemelerin işkenceye dayalı ifadelerle göre hüküm verdiği, yargı organlarının işkenceyi ve işkencecileri aklayan gerekçeli kararlar yazdığı, işkencecilerin devlet başkanınca ödüllendirildiği, sıkıyönetim komutanlarına kollandığı, insan haklarını savunan kişilerin "vatan haini" ilan edildiği bir ülkede en aşağılık işkencecilerin yapılmış olması hiç de şaşırtıcı değildir. Ama ülkemizin tarihine bu utancın yazdırılmasının gerçek bir vatan ihaneti ve insanlık suçu olduğu da unutulmamalıdır.

12 EYLÜL ATATÜRKÇÜLÜK - DİN - LAİKLİK

12 Eylül yönetimi Atatürkçülüğü sürekli olarak bir ideolojik motif olarak kullandı. 12 Eylül generalleri her fırsatta "Atatürk ilke ve inkılaplarına" bağlılıklarını belirttiler. Buna karşın atıkları her adımda Kemalizm'de olum-

lu olan ne kadar öge varsa yok ettiler. Atatürk'ün partisi CHP'yi, Atatürk'ün kurumları TMMB, TTK, TDK, Halkevleri'ni hem de Mustafa Kemal'in mirasını çiğneyerek kapattılar.

Kemalizm herşeyden önce emperyalizme karşı kurtuluş savaşı veren bir halkın milliyetçi-devrimci tepkisini dile getiriyordu ve bu anlamda da bir ulusal kurtuluşçuluktur. 12 Eylül yönetimi bütün "Atatürkçülük" demagojisine karşın emperyalizm karşısında teslimiyetçi-ışbirlikçi bir tutum takındı, bunun sonucunda emperyalizmin ülkemiz üzerindeki egemenliği Cumhuriyet tarihinde görülmemiş boyutlara ulaştı.

Çağdaş ve özgürlük yanlısı dünya görüşlerinin bastırıldığı totaliter bir rejimde çağdışılığın ve gericiliğin gün yüzüne çıkması kaçınılmazdır. İlerici ve devrimci düşünceleri ezme, bilimsel ve özgür düşünceleri baskı altına almak demek, gericilikten yana tercih yapmak demektir. 12 Eylül döneminde bir yönüyle bu yapılmıştır. Her türlü ilerici-devrimci düşünce zor, baskı ve karalamayla engellenmiş böylece çağdışı bir gericiliğin beslenip büyüyebilmesi için bütün kanallar açılmıştır. Diğer yandan bununla yetinilmemiş gericiliğin güçlenip gelişebilmesi için her türlü önlem de alınmıştır. Şeriatçi militanlar devletin kilit noktalarına bu dönemde getirildiler. Tarikatlar, Kuran kursları, serbestçe örgütlendiler. Öğrenim birliği yasası çiğnendi. Okullara zorunlu din dersleri kondu. Hemen her okulda, devlet dairesinde mesiciler açıldı. Ders kitapları akla ve bilime göre değil dinin dogmalarına göre yeniden düzenlendi. Öyle ki bizzat MGK'nın imzaladığı bir hükümet kararıyla laik Cumhuriyetin devlet memurlarına, tuzugünde amaç maddesi olarak "dünyaya şeriat yaymak" yazan bir şeriat örgütü, Rabita'nın maas verdiği ortaya çıktı. Belki de Osmanlı İmparatorluğu'ndaki cuma hutbelerinden sonra ilk kez bir devlet başkanı konuşmalarında halka Kuran'dan ayetler okuyarak yol göstermeye çalıştı. Bütün bu uygulamalar sonuçta laik devletin cihad çağrısı yapma noktasına geldi dayandı. PKK eylemleri nedeniyle sıkıyönetim tarafından halka dağıtılan bir bildiriye, Bakara suresinin 190. ayetine göre "kâfirlere" karşı savaşmanın dinin bir "vecbesi" olduğuna yer verilerek halk PKK'ya karşı "cihad"a çağrıldı. (Milliyet)

referandum hakkında...

* Rejimler tıkanıklıklarını çözecek mekanizmaları ve yolları düzen sınırları içerisinde kurumsallaştırmayı tercih ederler. Referandum 1980 sonrasında bu arayışın bir ürünü olarak siyasi hayatımıza girmiştir. Daha çok askeri rejim ve/veya onun uzantılarının başvurduğu bir yöntem olan referandum, yaratılmak istenen görüntünün aksine demokratik bir kurum olarak değil, sistemi sağlamlaştırmak ve anti demokratik uygulamaların devamını sağlamak için kullanılan bir araçtır.

* Referandum günümüzde genellikle az gelişmiş, emperyalizme bağımlı ülkelerde halka EVET/HAYIR ikilemini empoze etmek, başka seçenek olmadığını, seçeneklerin halkın onayına sunulduğu ve kararı halkın verdiği görüntüsünü yaratmak için kullanılmaktadır.

Referandum her haliyle, istikrarsız olan rejimin veya istikrarın zorla kurulmaya çalışılmasının bir ifadesidir.

Son referandum ise yurdumuzda düzen partileri arasındaki güç oyunlarının bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

* Bu nedenle referandumun ülkenin sorunlarına herhangi bir çözüm getirmesi beklenemez. Sorunların çözümü ne referandumda ne de düzen partilerinde değil halkın kendi sorunlarına sahip çıkması ve nihayet iktidarını kendisinin yaratmasıdır. Ayrıca devrimcilerin bu referandumda **doğrudan taraf** olmaları için bir neden yoktur.

* Devrimcilerin görevi ortamı, düzenin çıkmazlarını, istikrarsızlığın nedenlerini kitlelere aktarmada araç olarak kullanmak olmalıdır. Düzen partilerinin politika oyunlarının halka bir şey getirmeyeceği gerçeği kitlelere anlatılmalı, referandumun yaratacağı atmosfer siyasi gerçeklerin açıklandığı kampanyaya dönüştürülebilir.

* En etkili kampanya bu referandumun halk açısından anlamsızlığını ifade edecek bir genel boykot olabilir. Ancak tepkinin yaşama geçiriliş biçimini belirleyen, (sonuçların anlam ifade edebilmesi bakımından) önemli ölçüde örgütlülük düzeyi olmalıdır. Bu gün devrimcilerin subjektif durumlarına bakıldığında boykot tavrının koşullarının olmadığı görülmektedir.

* Bütün bunlara rağmen referandumun kimi sonuçları yurdumuz açısından önemlidir. Bu sonuçların en önemlisi 12 Eylül'ün uzantısı Amerikancı Özal yönetiminin güç kazanması veya kaybetmesidir. Özal yönetiminin güç kaybetmesi diğer tüm faktörler bir yana 12 Eylül'ün açık mirascısı olması dolayısıyla da önemlidir. Bu nedenle Özal yönetiminin güç kaybetmesi olumludur. Ancak Özal yönetimine güven oylaması şekline dönüşen referandum olayında kitlelerin ANAP yerine düzen partilerinden bir diğerini kurtarıcı olarak görmeleri de ciddi bir olumsuzluktur.

DEMOKRASİ, SOSYALİZM VE YÖNETİM SORUNLARI

Sosyalistler -ki onlara insanlığın geleceğiyle ilgili gerçek kaygıyı taşıyanlar da denebilir- yarınların hazırlanmasını bugünden yapmak zorundadırlar. Hem zihinsel, hem de fiili olarak. Bunun bir yanı sosyalistlerin ülkelerindeki toplumsal muhalefete kendilerini ispatlamalarıdır. Yoksa asla iktidara yürüyemezler. Kaldı ki şu veya bu yolla iktidara gelseler dahi, pekçok örneğinde görüldüğü gibi sayısız sıkıntıyı fazladan çekmek zorunda kalırlar. Sosyalizmin birikimi, çok önceden başlamalıdır.

I. Büyük Amaçlar Duygusu

Toplumla ilgili projelere ilgi duyan insanların büyük düşünebilmeleri ve bunun somut gerekçelerine sahip olmaları beklenir. Herşeyden önce ulaşılmasını istedikleri hedefler ve hangi vasıtaların kullanılacağı hususunda açık bir fikir edinmiş olmaları gerekir. Kuşkusuz ki hayatın dayatmaları önemli bir esneklik payına sahip olmayı başarı için gerekli kılar. Ancak bu esnekliğin alt ve üst sınırlarını belirleyen vazgeçilemez ilkeler de vardır. Kısacası sürekli değerlendirme, yeniden değerlendirme ve bunların belli değerler çerçevesinde yapıldığı süreçler yaşanır.

Bugün Türkiye'de sosyalizmden yana olan insanların küçümsenmeyecek bir bölümünün yukarıda sözünü ettiğimiz özellikler konusunda yeterliğe sahip oldukları söylenemez. Kimi çok yiğit insanlar en katı bir sekterlik içinde savrulup giderken, kimileri de temel değerlere sahip olmayan bir esneklik içinde yollarını yitmişlerdir. Ancak, sosyalizm hedefinin yeterince açık ve net bir şekilde kafalarda olmayışı da bu savrulmaların en önemli nedenlerinden biridir.

Kuşkusuz ki tarihsel olaylar önceden tüm detaylarıyla tasarlanamaz (daha doğrusu planlanamaz). Türkiye'nin mevcut ve süregelen birikimlerinin nasıl bir sosyalizm üretmeye muktedir olduğunu da tam bilemeyiz. Ancak dünyada bugüne kadar değişik gelişme evrelerinde ve çok farklı kültürel ortamlarda sosyalizme doğru atılmış adımlar, bize oldukça zengin bir düşünme malzemesi vermektedir. Bunları, sosyalizmle ilgili teorik yaklaşımlarda birleştirme çabasını gösterirsek epey bir adım atmış sayılırız. Çünkü, pratikte karşılaşılan sorunlar ve üretilen çözümler somut gelişmelerin ne kadar tayin edicisi olsa da, her sorun önce kafalarda çözüme yaklaştırılır. Üretilen çözümlerin belli bir tutarlılık ve bütünsellik göstermesi işte bu sürekli zihin egzersizleriyle sağlanabilir.

Sosyalistler-ki onlara insanlığın geleceğiyle ilgili gerçek kaygıyı taşıyanlar da denilebilir - yarınların hazırlanmasını bugünden yapmak zorundadırlar. Hem zihinsel, hem de fiili olarak. Bunun bir yanı sosyalist-

lerin ülkelerindeki toplumsal muhalefete kendilerini ispatlamalarıdır.

Yoksa asla iktidara yürüyemezler. Kaldı ki şu veya bu yolla iktidara gelseler dahi, pekçok örneği görüldüğü gibi sayısız sıkıntıyı fazladan çekmek zorunda kalırlar. Sosyalizmin birikimi, çok önceden başlamalıdır.

Muhalefet etmek öncelikle pozitif, aktif bir çaba olarak düşünülmalıdır. Muhalefet asla kuru eleştiriyle yetinip, daha iyisini vaat etmek değildir. Daha iyisini muhalefette iken yapmaya başlamaktır. Burjuva muhalefet ile halk muhalefeti arasındaki farkın bir yanının da burada olması gerekir. Burjuva muhalefetin iktidara gelince yapacağı çok farklı birşey yoktur. Burjuva partileri arasındaki yarışma ise sen-değil-ben yönetim esprisini altında, politik sistemi nisbeten dinamik tutma işlevini gören bir mekanizmadır. Burjuva muhalefet anlayışı hiçbir şekilde model olamaz.

Ne var ki insanların ufku çoğu kez gördükleri ile sınırlıdır. Bu dar ufku aşmak çok özel çaba gerektirir. Farklı bir sosyal anlayışı da savunsalar, insanların muhalefet çabaları, çevrelerinde, burjuva partilerinde gördükleri muhalefetin çabalarının kopyası olmaktadır. Daha başkasını bilemedikleri için. İşte aktif ve pozitif bir muhalefetin önemi burada ortaya çıkmaktadır. Sosyalistler kendi inisiyatif alanlarını günlük hayat içinde, üretim, yönetim, özellikle yerel yönetim gibi alanlarda artırarak küçük veya büyük fakat anlamlı icraatlarla farklılıklarını fark ettirebilmelidirler.

Bunları söylemek tabii ki gerçekleştirebilmekten çok daha kolaydır. Ancak gerçekleştirebilmekten başka çare de yoktur. O halde; işe düşünmekle, büyük düşünmekle başlamalı. Bizim inisiyatif alanlarımızın olması gereken dernek, sendika, kooperatif, mahalle, işyeri ve yerel yönetimlerde etkili olmanın, halk inisiyatifini geliştirmenin, demokratik olan her eğilimi derleyip büyütmenin yollarını bulmak gerekir. Burjuva muhalefeti örnek almaktan kurtulup, çevremizi tanımaya, dünya deneyleri hazinesini okumaya, ve üretici-yapıcı olmaya mecburuz. Maddi veya kültürel hayatının herhangi bir bölümünde üretici

olmayan insanlar sosyalizmi tam kavrayamazlar. Üreticiliğin sancısını çekmeyenler politik olarak da kısır kalmaya mahkumdurlar. Böylelerinin kopyacılık alışkanlıklarıyla çevrelerine verebilecekleri birşey yoktur. Toplumla örnek olacak kimselerin; "iyi ama sen ne yaptın?" sorusuna verecek cevapları olmalıdır. Üretimin alışkanlıkları ve refleksleri, toplumsal örgütlenmenin başarılmasında çok önemli birikimlerdir. Bu temeller geniş ufuklarla birleşirse yapılamayacak şey yoktur. Büyük amaçlar duygusuyla yola çıkmayanlar ise küçük hedefleri dahi bulamazlar.

II. Türkiye'nin Yeni İnsanları

"Türkiye halkı daha ileri bir toplumsal düzeni gerçekleştirecek olgunluğa ve renk zenginliğine, kısacası birikime sahip midir?" sorusu hepimizin kafalarını defalarca meşgul etmiştir. Buna olumsuz yanıt vermeye itecek sayısız kişisel deney yaşamış olabileceğimiz halde, 20. yüzyılın, özellikle de son otuz yılın olayları iyice düşünüldüğünde verilecek yanıt kesin bir "evet"tir.

Yüzyılın ilk yarısının büyük olayı, Türkiye'nin onbir yıl süren bir ateş çemberinden geçerek varlığını koruyabilmiş olmasıdır. Bu Türkiye insanların büyük fedakârlıklar yapabileceğini ispat etmiştir. Ancak durum odur ki kurulmaya çalışılan burjuva devleti ne bağımsızlığını koruyabilmiş, ne de burjuva anlamında Cumhuriyet yurttaş bilincini kökleştirebilmiştir.

"Türkiye halkı daha ileri bir toplumsal düzeni gerçekleştirecek olgunluğa ve renk zenginliğine, kısacası birikime sahip midir?" sorusu hepimizin kafasını defalarca meşgul etmiştir. Buna olumsuz yanıt vermeye itecek sayısız kişisel deney yaşamış olabileceğimiz halde, 20. yüzyılın, özellikle de son otuz yılın olayları iyice düşünüldüğünde verilecek yanıt kesin bir "evet"dir.

Yüzyılın ikinci yarısının büyük olayı ise emekçilerin sınıf mücadelesini öğrenmeye başlamalarıdır. Bu biraz da işçi sınıfının varlık bulmasını izlemeye mecbur olan bir gelişmeydi. Her halükarda, emekçiler 1960'larda sınıf mücadelesine coşkuyla —biraz da hayallerle— sarıldılar. 1970 ve 80'lerde ise çoğunun bundan canı yandı ve biraz geriye çekildi. Şimdi ise binlerce işçi kara listelere alındı, işten atıldı, koğuşurmaya uğradı. İster istemez sınıf mücadelesi gerçeğini kabullenmek zorunda kalıyorlar. Doğal olarak böylesi zor bir yolu pek istemiyorlar. Gönüllü hiç değiller. Adepta zorla cepheye giden askerlere benziyorlar. Ama ister istemez gidiyor ve öğreniyorlar. Öğrendikçe de benimseyecekler. Bu arada emperyalizm ve yeri işbirlikçilerinin halka karşı açtıkları savaşı göğüslemek durumunda kalan devrimcilerin bunu hangi ko-

şullar altında kabul ettiklerini de anlatıyorlar. Türkiye'nin yeni insanları bu kez sınıf mücadelesine hayallerle, kolay beklentilerle değil, en zoru göğüslemeye hazır olarak, ateş çemberinden geçmeye hazırlanarak katılıyorlar ki, bu az gelişme değildir. Çünkü kuşatma tamamlanmıştır. Ricat yolu, hatta reformist hayallerin yolu dahi tıkanmıştır. En ufak ekonomik veya demokratik hak için kıyametler koparılırken, sınıf mücadelesine hazır olanlar, cesur insanlardır. Yalnız burada çok önemli bir nokta var.

Türkiye insanları mümkün olan her durumda, dönemin sunduğu alternatifleri denemeye çalışmışlardır. DISK, Türk-İş karşısında çok kısa sürede gelişmiş, demokratik kuruluşlar adeta fıskırışmış, hakim sınıfların sürece hakim olduklarını sandıkları alanlardaki etkinlikleri parçalanıvermiştir. Hatta kırsal kesimde bile oldukça önemli çalışmalar yapılabilmektedir. Bunlar, doğru önderlikle Türkiye insanların büyük işler gerçekleştirebileceğini defalarca göstermiştir.

Ancak, geçmiş deneylerin bir kısmının kötü izlenimler bıraktığı da gerçektir. Bu nedenle yeni başlangıç temiz olmalı, sosyalizm adına burjuva politikası yapanlardan, veya böylesi yöntemler kullananlarla tüm ilişkilerinden sıyrıldığını ispat etmelidir. Bu ispat söz vererek değil, pratikte yapılmalıdır. Yarınlar kıdemlilerce değil, yeni insanlar tarafından kurulacaktır.

Kuşkusuz ki geçmiş bize yalnız bir gelenek değil, pırıl pırıl insanlar da bi-

rakmıştır. Ama özellikle manevi olarak yıpranmamışların sayısı çok fazla değildir. Geçmişte iyi sınav verememiş ve/veya bugün artık yorulmuş ama iyiniyetli insanlara teşekkür edip mütevazî bir politik hayat önermemiz gerekmektedir.

Bazı ülkelerin politik geleneği daha hoşgörülü olmaya izin verebilir, ama Türkiye'de bunun olanağı yoktur. Kaldı ki ne işe dört elle sarılan, ne de köşesine çekilmeyi kendine yedirebilen bir kesim, yeni insanların öne çıkmalarını da engellemektedir. Ne var ki, yeni insanların da artık bunlara pek aldırmaz etmeden sıyrılıp öne çıkmalarının ve işi ele almalarının zamanı gelmiş bulunuyor.

Alaturka Devrimcilik

Bırakın bir iktidar değişimini, herhangi bir önemli iş bile herşeyden önce çok çalışarak, hatta çilginca ça-

lışarak, gece gündüz çalışarak gerçekleştirebilir. Bu çalışma doğru veya yanlış başlayabilir, bir yere doğru yoldan veya büyük dolambaçlar yaparak, çukurlara düşerek gidilebilir. Hatta yol bilinmiyorsa da yine yola çıkılır, güzergah giderken de öğrenilebilir. Büyük keşifler de büyük devrimler de böyle yapılmıştır. Ama çalışmak, yürümeye başlamak gerekir.

İyi, insanların iyi ve yeni olan herşeyle uzlaşabildiğini göstermiştir. Sorun kitlelerde değil Türkiye'nin Tanzimattan bu yana çarpık biçimlenmiş politikacılık anlayışlarında yatmaktadır. Hiç farkında olmasa da bugünün Türkiye sosyalisti Marx'tan çok itti-hakçılardan, Kuvayi Milliyecilerden, CHP'den, DP'den ve çevresinde gördüğü diğer siyasi oluşumlardan etkilennmiştir.

Buyurun çalışın denildiğinde çoğunun bahanesi "iyi ama yolu bilmiyoruz, hem imlerle gideceğiz, bari havalar düzelse vs. dir". Herşey ön eden planlanacak olsaydı bugüne kadar tek bir devrim olmazdı. Her büyük atılım düşe kalka, kayıplar vere vere yürümüştür. Tarihte okuduğumuz ve çok şaştığımız gaf ve kayıplar aslında öğrenmenin kaçınılmaz bedelidir. Hiçbir işe yaramamaları açısından ancak paşazade Osmanlı efendileriyle karşılaştırılabilecek tembel gevezelerden halka beş kuruşluk hayır gelmeyeceği herkesçe çok iyi bilinmektedir.

Herhangi bir mücadelede avantajlı durum ancak birçok manevra ve hareketin gerçekleşmesiyle sağlanır. Fırsatlar kimsenin önüne düşmez. "Armut piş ağzıma düş" tipik alaturka fırsatçılıktır, ve esasen beyhudedir. Ama bu anlayışı, çok sık görüyoruz. İşte olmayan ama boş gevezelikle binlerce saat öldüren ve pozitif düşünenleri engelleyen çok sayıda sözde solu bulunmaktadır.

Buyurun çalışın denildiğinde çoğunun bahanesi "iyi ama yolu bilmiyoruz, hem kimlerle gideceğiz, bari havalar düzelse vs." dir. Herşey önceden planlanacak olsaydı bugüne kadar tek bir devrim olmazdı. Her büyük atılım düşe kalka, kayıplar vere vere yürümüştür. Tarihte okuduğumuz ve çok şaştığımız gaf ve kayıplar aslında öğrenmenin kaçınılmaz bedelidir. Hiç bir işe yaramamaları açısından ancak paşazade Osmanlı efendileriyle karşılaştırılabilecek tembel gevezelerden halka beş kuruşluk hayır gelmeyeceği herkesçe çok iyi bilinmektedir. Bu nefret edilen kişiler her nesilde yeniden üremekte ve sayıları azalmamaktadır. Bu biraz da ideolojiden bağımsız, sağ olsun solu olsun hiç farketmeden, yetiştikleri çevreden gelmektedir. Belli bir yaşa kadar tamamen aynı eğitimle yetişmiş kişilerin farklılaşması çok yoğun bir kültürel çaba gerektirmektedir. Değer sistemleri sanıldığı kadar çabuk değişmemektedir.

Öte yandan, sosyalizme sahip çıkanların bugüne kadar ağırlıklı küçük burjuva unsurlar olması, her nesilde bunların çoğunluğunun sessizce köşelerine çekilmelerine ve birikimin etkisizleşmesine neden olmuştur. Sosyalizme sahip çıkanların hiç olmazsa elle tutulur bir bölümünün kaderlerini yeni topluma bağlamış emekçiler arasından gelmesi gerekmektedir. Sosyalizm, böylece kökleşip geliştiğçe, toplumun üretim dışı kesimlerindeki taraftarlarına da moral kazandıracaktır. Esas sahipleri olduğu varsayılan kesimler arasında büyümeyen bir hareketin başkalarının gözünde istenilen anlamı taşıması olanaksızdır. Neyse ki sosyalizm ülkemizde artık emekçilerin sahiplendiği aşamaya girmektedir.

Bugüne kadar olan tüm deneyler ve bizzat toplumsal pratik, Türk-

burada bitmiyor. Halk adına yönetenlerin gerçekten halk adına yönettikleri ne malum. Bu soruyu bir başka şekilde sorarsak "Herhangi bir sınıflı toplumda herhangi bir sınıfın veya kesimin çıkarlarının tüm halkın çıkarları olarak ilan edilmesi ne ölçüde geçerlidir" veya daha doğrusu "kimin gözünde meşru sayılabilir". Tabii sorunu şöyle kestirip atmak mümkün: "Benim gözümde meşru ise yeterlidir". Hele bunu destekleyecek gücünüz var ise. Ancak, işte burada çetrefil görünen iş basitleşmekte, çoğunluğun gözünde meşru değilse, uzun vadede hiçbir güç iktidarın yavaş yavaş elden kayıp gitmesini engellememektedir.

Burada önemli husus otoritenin oluşması, yetkilerin belirlenmesi, devredilmesi ve kullanılmasının demokratik usuller içerisinde olmasıdır. Bu demokrasinin sınırları belli olmak kaydıyla. (Örneğin, bir toplumun insanlık suçu işleyenleri siyasi demok-

sinin burjuvalar arasında var olduğu bir Cumhuriyetti. Egemenliği bünyesinde toplayan kurum (imparatorluk ve restorasyon dönemleri hariç) uzun yıllar yalnızca belli servet sahiplerinin seçme-seçilme hakkına sahip olduğu, nihayet 1 veya 1.5 milyon burjuvanın siyasi hakimiyetinin arenası olan meclisti. Model olarak gördükleri eski Atina meclisi de, yüzbinlerce köle veya küçük üreticinin değil, birkaç bin köle sahibi "vatandaş"ın meclisiydi. Ama Atina demokrasisi, burjuva demokrasisi için —bu niteliğiyle de— uygun bir tarihi ideal olarak öne çıkarılmış, Avrupa medeniyetinin köklerinden biri olarak kabul edilmişti. Bu meclisler kendilerini otoritenin kaynağı olarak görmüşler ve yürütme yetkisini kendi belirledikleri hükümet heyetlerine veya kişilere devretmişlerdi. Yine de otoriteyi tanrı adına ukdesinde toplamış olan kralın mutlakiyetçi yönetimine göre gerçek bir ilerlemeydi bu. Herneyse; meşru oto-

III. KİM YÖNETECEK?

Tarih boyunca insanların kafalarını en çok meşgul eden sorulardan biri olmuştur bu. Kim yönetecek? Bu soruyu kuşkusuz diğerleri izler. Kimin adına yönetecek, otoritesini kimden ve nasıl alacak? Hangi usullerle yönetecek, otoritesi nasıl sınırlanacak vs. vs. Burada, tarih boyunca bu konuda yapılan tartışmaları veya somut yönetim biçimlerini inceleyecek değiliz. Ama bazı prensiplere değinmek istiyoruz.

Öncelikle şunu belirtmekte yarar var ki hiçbir iktidar mutlak değildir. En mutlakiyetçi hükümdarlık veya diktatörlük bile adına otorite kullandığı toplum kesimleri adına belli dengeler kurmak zorundadır. Bu dengeleri fazla zorladığı anda seçimle, darbeye, sürgünle, saray entrikasıyla, suikastle veya herhangi bir başka yolla tasfiye edilir. O halde dengeleri zorlamaya kalkan yönetimlerin derhal yeni dengeler kurmaya yönelmesi ve muhalefeti etkisizleştirecek fiili gücü biriktirmeleri kuralı vardır.

İkinci önemli husus otoritenin meşru bir kaynağa dayanmasıdır. Yurttaşlar Meclisi adına, Roma Senatosu adına, senyörlerin adına, Tanrı adına, onun oğlu olarak, silahlı adamların adına, hatta silahlı kuvvetler adına, parti adına, kanun adına, millet namına, anayasal nizam adına, halk adına, proletarya adına vs. vs. Bugün "millet ve tanrı adına" (ve emperyalizm için) yönelen bazı Latin Amerika tipi diktatörlerinin dışında genelde "halk adına" yönetme daha meşru kabul edilmektedir. Ne ki, iş-

rasinin dışında tutması, onlara seçme ve seçilme hakkı vermemesi doğaldır.) Onun ötesinde, toplumun dokusunu oluşturan güçlerin temsilinin sürgit engellenmesi düşünülemez. Eğer dokudaki bazı unsurların tasfiyesi düşünülüyorsa bunun yolu, onların sürgit siyasi demokrasi dışında tutulmaya çalışılarak durumun kangrene dönüşmesi değil, o unsurları üreten sosyal kurumların (örneğin, toplumun önemli varlıkları üzerindeki özel tasarrufların) tasfiyesi ve toplumun çoğunluğu için zararlı olduğuna hükmedilen kesimlerin tarihe gömülmesidir. Bu da başlıbaşına bir toplumsal değişimin gerçekleştirilebilmesine bağlıdır. Batı Avrupa'da burjuvazinin feodal mülkiyeti belli ölçüde tasfiye ettiği demokratik devrimler bu tür gelişmeye bir örnek olarak verilebilir. Ama iş bu kadarla da bitmemektedir. Toplumsal olarak istenilen bir tabanı oluşturma —yani geçiş— sürecindeki bir toplumda, olağanüstü durumun gerekçeleriyle otoritenin kullanımının sınırlı kişilerin elinde tutulduğu istisna hali bir kenara bırakırsak —ki bu durumda bile— otoritenin meşru kaynağı olmalıdır— yönetim esaslarının belirlenmesi şarttır. Siyasi ilişkileri düzenleyen bir ana mukavelenin, yani Anayasa'nın ihmal edildiği hiçbir çağdaş toplum yoktur.

Otoritenin kaynağına dönelim. Cumhuriyet kavramı tanım itibarıyla temsili bir rejimi ifade etmektedir. Ama "Cumhuriyet" in de başında bir niteleme sıfatına ihtiyaç vardır. 1789'un kurduğu Fransız yönetimi bir burjuva Cumhuriyeti yani demokra-

ritenin temsili bir organ olan meclisler elinde toplanmasıyla çağdaş toplumun yönetim sorunu belirleniyordu. Bu meclisler nasıl oluşacaktı.

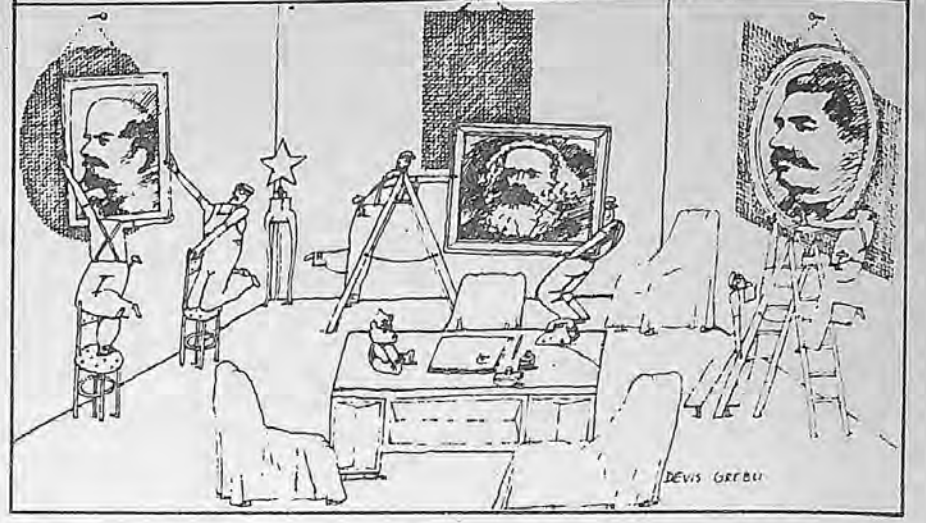
Genel oy hakkının tüm yurttaşlara (kadınlar da dahil) verilmesi 20. yüzyılın bir olayıdır, ve burjuva Cumhuriyetlerindeki demokratiklik iddiasının temelini teşkil eder. Burada, üretim araçları üzerindeki mülkiyet hiyerarşisinin siyasi hiyerarşiye nasıl yansıdığını isbata gerek yok. Genel oyun burjuvazinin hakimiyetini tehdit etmemesi için tedbirler alınmıştır. Bu tedbirlerin yetersizliği anında ise burjuvazi şiddet tekeli koruyarak ek bir garanti mekanizması oluşturmaya çalışır. Pekiyi, halk Cumhuriyetlerinde durum nasıldır, fark nereden gelmektedir (veya gelmelidir). Yalnızca seçilenlerin niteliğinden mi? Yoksa temsil mekanizmaları da mı farklı olmalıdır.

Kuşkusuz ki, halkın kendi iktidarını yürütmesine karşı olan güçlerin siyasi iktidarlarının iktidar temelleri olan büyük mülkiyetin ve iktidar organlarının tasfiye edilmesi ve bunların siyasetini takip edenlerin de yönetim faaliyeti dışında bırakılmaları çok önemli bir farktır. Fakat, "onlar seçileceğine biz seçilelim" ile temel sorun çözülmemektedir. Siyaset yapma mekanizmalarının da kökten değişmesi gerekmektedir. Bilmem kaç yılda bir yapılan seçimle yasama erkinin meclise devredilmesi, hiçbir zaman demokratik bir yönetimin temelini teşkil edemez. Bir asırda yirmi veya en çok yirmibeş kez sandık başına gitmekle halk yönetim üzerinde etkili olamaz. Temel sorun halkın kendi-

ne ait olması gereken iktidarı kullanması, bu iktidara gerçekten sahip olabilmesini sağlayacak bir kurumsallaşmanın elde edilmesidir.

rın becerikliliğine bağlıdır. Bu arada kendi iradelerini halk iradesinin yerine koyarak çok daha kötü bir durum olan karşı-devrimin engellenec-

Siyaset yapma mekanizmalarının kökten değişmesi gerekmektedir. Bilmem kaç yılda bir yapılan seçimle yasama erkinin meclise devredilmesi, hiçbir zaman demokratik bir yönetimin temelini teşkil edemez. Bir asırda yirmi veya en çok yirmibeş kez sandık başına gitmekle halk yönetim üzerinde etkili olamaz. Temel sorun halkın kendine ait olması gereken iktidarı kullanması, bu iktidara gerçekten sahip olabilmesini sağlayacak bir kurumsallaşmanın elde edilmesidir.

yi)un, geçen kongreden beri faaliyetleri hakkında en ufak bir rapor vermeye tenezzül etmediğini söylüyordu. Bunun yanısıra il ve ilçe Sovyetleri de aynı akibete uğramıştı. 1919'daki 8.ci Parti Kongresi'nde tüm yönetim erkinin Sovyetlerden yürütme komitelerine geçtiği konusunda yakınmalar yükseliyordu. Her ne kadar yürütme komiteleri Sovyetler tarafından seçiliyorsa da, bir kez yetki devredildi mi, artık yöneten, yönetilen ayrımını önlemeye olanak yoktur. Kaldı ki bu arada Sovnarkom da yetkilerini VTŞİK karşısında fiilen giderek artırıyor, iktidarın teorik sahipliğinin önemi iyice azalıyor. Bunda hiç kuşkusuz ki çetin iç savaş koşullarının da etkisi olmuştur.

Kitlelerin fiilen yönetimden uzak kalmaları devrimcilerin çok sıkça başına gelen bir musibettir. Bunu sadece kötü bürokratik eğilimlerin (devlette veya partide) kitleleri yönetim dışına itmek istemeleriyle açıklamak imkansızdır. Kitlelerin binlerce yıllık "yönetilen olma" alışkanlıklarının da payı büyüktür. SSCB'de, çeşitli mahalli ve ülke çapında sorunlar için, bir yıl içinde 20 milyonun üzerinde kişinin katıldığı pek çok önemli tartışmalar yapılmış, Çin'de binlerce komün kurulmuş, Küba ve Nikaragua gibi ülkelerde mahalli komitelerin inisiyatifini artırılmaya çalışmış, Mozambik'te Groupes Dinamizadors adı altında kitleyi aktive edici örgütlenmeler ileri sürülmüş ve daha birçok komite-komün-konsej türü örgütlenme dünya deneylerini zenginleştirmiştir. Ama tüm bunlara rağmen sorunun çözümünde yeterli ilerleme ağlanamamıştır. Diktacı-bürokrat eğilimlerle, kitlelerin yönetme geleneğine sahip olmamaları birarada ele alınmalıdır. Yönetme alışkanlıkları ancak ısrarlı ve uzun çabalarla edinilebilir.

TERCİH SORUNU

Burada akla karanın belli olduğu yere gelmiş bulunuyoruz. Çünkü olay yalnız dürüstlük ve tutarlılık sorunu olma boyutlarını aşılıyor, politik bir tercih haline geliyor. Yani, Eh!, kitlelere yönetim alışkanlığı kolay kazandırılmıyor, bürokratikleşme eğilimi de doğuyor, o halde ne yapacağız; geçiş sürecinde kaçınılmaz sayılan diktatörlüğün tüm tasarruflarını peşinen kabul mü edeceğiz, yoksa bunu toptan reddedip başka bir geçiş süreci mi arayacağız." denilebilir.

Sorun burada ikinci bir ikilemi de barındırıyor. Kaçınılmaz emekçi/proleterya/halk diktatörlüğünün

gerçekten öyle olduğu ne malum. Burada bir çokları "eğer gerçekten emekçilerin/halkın diktatörlüğü varsa helal olsun, ne yapsa yeridir" diyebilmektedir. Fakat şurası unutulmamalı, emekçilerin/halkın diktatörlüğü aynı zamanda emekçilerin/halkın demokrasisidir de. O halde bu demokrasi yoksa, onların diktatörlüğü de yoktur, bunun yerine başka bir diktatörlük vardır denilebilir mi? Elcevap: denilebilir. Pekiyi bunun adı nedir? İşte bunun adı yok. Veya ne isterseniz öyle deyin. Mesela geçiş sürecinde adı olmayan diktatörlük diyebilirsiniz, diktatörlük veya revizyonist veya bürokratik diyebilirsiniz.

Yönetenlerle yönetilenler arasındaki ayırımın kaldırılması bazı koşulların yerine gelmesiyle sağlanabilir. Bunlardan birincisi her türlü ayrıcalığın kaldırılmasıdır. Ne var ki, bugüne kadar olan geçiş toplumlarında yönetimi ele alan kesimler, halkın otorite karşısındaki geleneksel mutliginden yararlanma, kendi "iyi" otoritelerini mutlaklaştırma yolunu seçmişlerdir. Böylesi bir durum gerçekten iyiniyetlilerin bile kolayına gitmiştir. Bu otoritelerin kurulması ise yeni ayrıcalıkların yaratılmasından geçmiştir.

Pekiyi otorite olmamalı mıydı. Kuşkusuz hayır. Her geçiş süreci otoriteye muhtaçtır. Önce gücün otoritesi kesinlikle olmalıdır. Sorun otoritenin ayrıcalıklı olmaması, hesap vermesi ve halk/emekçi/proleterya demokrasisi kurmak için tükenmez bir çaba içinde olmalıdır. Yönetenler yöneticilerden ibaret değilse, yöneticilerin halk iktidarının organları olan meclis, konsey veya komitelere hesap vermesi ve görevden alınabilmeleri gerekir. Ayrıcalıkların temelinde belli pozisyonların yaratılması veya varolanların gaspedilmesi yatar. Bu ayrıcalıklar zamanla kökleşir, kemikleşir ve bugün SSCB'de olduğu gibi tasfiyesi -olanaksız değilse de çok zor hale gelir. Yöneticiler otoritelerini gerçekten hesap verdikleri organlardan alırlarsa sorun yoktur. Selamet, bu halk iktidarı organlarının yetkili ve işler hale getirilmeleridir. Bu arada sözü edilen halk iktidarı organlarından yetkiyi alan kurumların süreç içinde bağımsızlaşmasının da önüne geçilmiş olur. Fransız ihtilalinde devrimi korumak için kurulan "Kamu Selamet komitesi" Robespierre ve Saint-Just'un döneminde kendisinden yetki aldığı tüm meclisi korkudan tit-

Halk demokrasisinin özelliği seçilenlerin "halkı daha iyi temsil etmelerinde aranmaz" önermesinin gerekçeleri tarihin derslerinden biridir. Büyük mülkiyetin çıkarlarını temsil etmeseler de, devlet olanaklarını kendi çıkarları için kullanan grupların varlığı çok sık görülmüştür. Hatta kendi çıkarlarını azamileştirme peşinde koşmasalar dahi, iktidar güçlerini kamu iyiliği (o artık her ne ise) için iyi kullanamayan yönetimler de pekâlâ olabilir. Bir kez "şu kadar yıl sen yönet sonra beğenmezsek değiştiririz" denildi mi yönetimin "iyi" veya "kötü" olması artık, "halk adına" yetki kullananların niyetlerine, iç hesaplaşmalarına ve temsil ettikleri daha küçük grupların (hi-ziplerin) gücüne ve tüm bunların dış dengelerle olan ilişkilerine bağlı kalacaktır. "İnşallah hakikaten iyiniyetlidirler" diyerek yetki verilemez. O halde yapılacak olan halkın iktidarı kullanmasını yine yetki devrine bağlanması değil, fakat bu iktidarın sürekli kullanılabilmesidir. Yani karar alma, denetleme ve yöneticilerin değiştirilebilme süreçlerinin sürekli kılınabilmesidir. Demokrasi ancak ipler sürekli elde tutulursa olur. Temsil ve yetki devri ile gerçek demokrasi olmaz. Karmaşık yönetim aygıtlarının iç mekanizmaları ve güç oyunları da iplerin elden kaçması ve yeni güç odaklarının oluşmasında büyük rol oynamaktadır. Yani temsil mekanizmalarının yarattığı bulanıklık karmaşık yönetim aygıtlarının ve bürokratik yapıların etkisiyle artmaktadır.

Şimdi burada bunun çok kötü bir şey olmadığı düşünülebilir. (Gerçekten böyle düşünenler çoktur). Toplumsal dönüşümü zorlayan örgütlü güç kendi iradesini halk adına, hatta salt proleterya adına, en "doğru" ve "iyi"yi temsil ettiğini ileri sürerek (Gerçekten hep böyle olur) hakim kılmaya çalışır. Bu onun doğal hakkı da sayılır. Kimisi başarır, kimisi başaramaz. Ne ki, başarırsa ortaya çıkan rejimin çok kötü bir sosyalizm olduğunu söylememiz (bu pek önemli değil) ve bu kötü sosyalizmin yarattığı sorunlara (bu çok önemli) katlanmak zorunda kalır. Sosyalizmin tek türü olmadığını, dünyanın her köşesinde, üzerinde inşa edildiği toplumsal dokulara göre şekillendiğini artık öğrenmeye kalmadı. Sonuçta, diğerleri gibi sosyalizmin prensiplerinin de sonsuz çeşitlilikte uygulama biçimi vardır ve bunların "iyi"lik derecesi önemli ölçüde uygulayıcıla-

ğini söyleyenlerinki de esaslı bir tezdır. Böylece, çeşitli sosyal kesimlerin "iyi olmayan" iradesi, partinin "iyi" iradesine tabi kılınarak ortaya "düzgün" bir bileşke çıkartıldığı ifade edilir.

Buraya kadar olan argümanlar, dikkatli okurun farketmiş olabileceği gibi, sanki bazı olumsuzluklar kaçınılmazmış, devrimin demokrasisinin olmadığı bir süreçten geçmesi alınıyazmış gibi bir yaklaşım yansıtıyor adeta. Gerçekten bunu savunmak kolay ve rahatlatıcıdır. Her devrim hem karşı-güçlerle, hem de devrimi yapanların kendi aralarında yıllar süren kesin hesaplaşmalara sahne olur. Cromwell'in Charles'i başağlarından ebediyen kurtardığı İngiliz burjuva devriminden, Ortega'nın Nikaragua'sına kadar hep böyle olmuştur. Fransız devriminin yıllar süren dalgalanmalarını aşağılık Pouchet ve kurnaz Talleyrand'ın dışında kimse sonuna kadar seyredememiştir. Sovyetler Birliği ve Çin'de hala hesaplaşmalar sürüyor. Devrimi yapanlar arasındaki hesaplaşmalar doğal, çünkü bunların devrimden beklentileri farklı oluyor ve bu farklılıkların giderilerek yönetimin "homojenleştirilmesi" ne yazık ki ızdırılıp bir süreç yaşıyor.

Pekiyi kitlelerin bu hesaplaşmadaki yerleri ne oluyordu. Aslında modern çağın tüm devrimlerinde rolleri değişim geçirmiştir. İngiliz burjuva devriminde devre dışı bırakılan "leveler" ve "digger"ler kısa sürede etkisizleştirilmişlerdi. Paris'in "sans-culotte"leri ise bir süre etkiliydiler ama kendilerine ihanet eden küçük burjuva fraksiyonlarının aleti oldular. Emekçiler iktidarı ilk kez 1871'de ele alabildiler ama bu sadece 100 gün sürdü. Fakat birşeylerin mümkün olduğu anlaşılmıştı. 1917'de iktidarı ele aldılar. Ülkenin dört bir yanında, işyerleri ve bölgelerde oluşturdukları konseyleri (Sovyetleri) hakim kıldılar. Ne var ki bu Sovyetler teorik olarak iktidarı bünyelerinde barındırmakla birlikte, iktidar erkini fiilen kullanamadılar.

Resmen iktidar olmuş olan Tüm Rusya Sovyetleri (Kongresi) aslında yönetemiyordu. Yaklaşık 1000 kişilik bu meclisin önceleri her üç ayda bir toplanması kararlaştırılmıştı. Ancak 1918'de bu ilke sessizce terkedildi ve yalnız yılda bir kez toplanması karara bağlandı. Daha 1918 Temmuzundaki 5. Tüm Rusya Kongresinde bir konuşmacı ve VTŞİK (Tüm Rusya Merkez Yürütme Komitesi) ve de Sovnarkon (Halk Komiserleri Konse-

retmiş, Dzerjinsky'nin Çeka'sı birçok defa kimseyi işine karıştırmamıştır. Bunlar belki uç örneklerdir ama, otorite bir yerden bile delinince arkası keşilmemektedir.

O halde yapılacak tek şey vardır. Toplum ileriye götürecektir otoritenin kurulmasından kaçınılamayacağına göre, iş bu otoritenin demokratik olmasının sağlanmasıdır. yani otoritenin kaynağı olan halk iktidarı organlarının iktidar erkini bizzat kullanmaları, yetkili olmaları ve tüm kurumları denetleyebilmeleridir. Bunun elde edilmesi kolay değildir. 20. yüzyıl deneylerinde istenilen ölçüde sağlanamamış olması da sosyalizme prestij kaybettirmiştir. Ne ki halk/proleterya/emekçi demokrasisinin daha üstün olduğu tezi üzerinde tekrar tekrar durulması ve pratikte yeniden ispatlanması gereken bir husus olarak önümüzde durmaktadır.

ten geçerse geçsin, emekçilerin ekonomik-demokratik örgütlenmeleri ne kadar kırılırsa kırılınsın, yine de yönetim alışkanlıklarını geliştirmeleri için yeterli olanak bulunmaktadır.

Yöneticiliğe aday olan kitlelerin varlığı devrimin başarıya ulaşmasının olmazsa olmazlarından biridir. Yönetime dernekte, belediyelerde, partide diğer yerel yönetim organlarında, sendikalarda, ve yerel çalışmalarda başlanır. Tecrübe ve güven arttıkça ülke yönetimine talip olunur.

İkinci bir önemli nokta: "Saf demokrasi" deyiimi, işçileri kandırmak isteyen bir liberalin yalanıdır. Tarih feodalizmin yerini alan burjuva demokrasiyi, burjuva demokrasi'nin yerini alan proleter demokrasiyi biliyor. (Lenin, Dönek Kautsky'den)

Yönetenlerle yönetilenler arasındaki ayrımın kaldırılması bazı koşulların yerine gelmesiyle sağlanabilir. Bunlardan birincisi her türlü ayrıcalığın kaldırılmasıdır. Ne var ki, bugüne kadar olan geçiş toplumlarında yönetimleri ele alan kesimler, halkın otorite karşısındaki geleneksel mutlaklığından yararlanma, kendi "iyi" otoritelerini mutlaklaştırma yolunu seçmişlerdir.

Bugün özellikle Avrupa'nın mevcut uluslararası sömürden aldığı pay nedeni ile devrimi öcü olarak gören sözde solcular sosyalizmin sorunlarını kullanan emperyalist propaganda ile paralel bir kampanya yürütmektedirler. Bu dejener kervana bizim ülkemizden de katılanlar olmaktadır. Özellikle bir emekçi iktidardan korkan, liberal aydınların da bu kadroda özel bir yeri vardır. Öte yandan, bunlar kullanılıyor diye biz sosyalist hareketin zaafını tartışmaktan kaçınacak değiliz. Bizim için sorun halk/emekçi/proletarya iktidarının daha iyi koşullarda oluşmasını sağlamaktır.

Savunduğumuz temel bir nokta hem halk iktidarının mümkün olması, hem de iyi koşullarla yürüyüşe geçmesi için, emekçilerin yönetme alışkanlıklarının bugünden geliştirilmeye başlanmasıdır.

Bu hem emekçilerin kendilerine güvenmelerini sağlayacak hem de onlar adına yönetmek için yetki gaspına girişenlerin atılmalarının boşa çıkmasını sağlayacaktır. Örneğin bugün emekçiler sağcı sendikacıları tasfiye edip, kuruluşlarını kendileri yönetirse, yarı da parti de devlet pozisyonlarını gaspeden bürokrat veya profesyonel politikacılara muhtaç kalmazlar. Bugün kendi derneklerinde ve yerel yönetimlerde yönetim tecrübesi edinirlerse, bütçe yapmayı, projelendirmeyi, iş değerlendirmesini, kaynak kontrolünü, planlamayı, istihdamı, öğrenir ve tartışılırsa yarı genel yönetimi çok daha kolay gerçekleştirebilirler ve her çeşit fırıldak çeviren uzmanların eline bakmazlar. Uzmanları denetlemek için de kuşkulu bir siyasi komiserler ordusu barındırmazlar.

Bir önemli nokta: Politik iktidar mücadelesi ne kadar çetin bir süreç-

Çıkış Yolu Nerede?

Sorunun anahtarı parti, devlet ve halk iktidarının organları arasındaki ilişkilerin çözülmesinde yatmaktadır. * Kural eski devlet mekanizmasının yıkılarak halkın iktidar organlarının onun yerine geçirilmesi ve bu dönüşümün partinin öncülüğünde yapılmasıdır. 1917'ye kadar bunun, sonraki yıllarda pratikte görülenden çok daha büyük bir özgürlük ortamı içerisinde yapılabileceği sanılıyordu. Ne var ki karşı devrimci güçlerin şiddeti ve kitlelerin yönetim alışkanlıklarını çabuk kazanamamaları otoritenin yönetimdeki partinin elinde merkezileştirilmesine ve halk iktidar organlarını gölgede bırakan ve eskisini kat kat aşan yeni bürokratik yapıların fişkirircasına gelişmesine neden oldu. Halbuki halk iktidar organlarının nisbeten kısa bir dikta döneminden sonra devleti yok etmeye yöneleceği, yönetim faaliyetlerinin özel bir iş olmaktan çıkıp kitleleşeceği düşünülmüştü.

Somut gelişmelerin teoride öngörülenden farklı bir yola girmesinin önemli bir nedeni de parti sorununda yatmaktadır. parti prensipte öncülük edeceği topluma model olmak zorundadır. Partinin kendi demokrasi modeli uzun vadede topluma kabul ettirmeye çalıştığı modelden çok farklı olamaz. Ne var ki partiler özellikle uzun yıllar gizlilik veya yarı gizlilik koşulları içerisinde çalışmışlarsa kaçınılmaz olanak katı merkezi bir yapılanmaya sahip olmaktadır. Açık çalışma koşullarına geçtiklerinde ise bu alışkanlıklardan vazgeçilmesi kolay olmamaktadır. Hem karşı devrimin zorlamaları, hem de kararalma sürecini yaygınlaştırmanın zorlukları yüzünden Parti disiplinli olmak zorundadır. Bu disiplin tabii ki topluma aynen empoze edilemez. Ancak parti kısa vadede gerçekleştiremeye-

Bir önemli nokta: Politik iktidar mücadelesi ne kadar çetin bir süreçten geçerse geçsin, emekçilerin ekonomik-demokratik örgütlenmeleri ne kadar kırılırsa kırılınsın, yine de yönetim alışkanlıklarını geliştirmeleri için yeterli olanak bulunmaktadır. Yöneticiliğe aday olan kitlelerin varlığı devrimin başarıya ulaşmasının olmazsa olmazlarından biridir.

cek olsa da temel anlayışlarını belirlemiş ve bu doğrultuda uzun vadeli çalışmalara hemen başlamış olmalıdır. Disiplin, bir varolma sorunudur ve asla reddedilemez. Ne ki en sert disiplin altında dahi partililer yeni toplumun öncülüğünü, başka şeylerin yanısıra aynı zamanda yeni demokrasiyi kurumsallaştırarak yürütmek durumundadırlar. Esasen toplumdaki demokrasi ve disiplini partininkiyle her an bire bir mukayese etmek de olacak iş değildir. Bunların tam örtüşmesi çok sonra olabilecektir. Partililerin görevleri, yereldikleri organlarda veya kitle örgütlenmeleri içerisinde ileriye yönelik atılımların öncülüğünü etkin bir şekilde yapmaktır. Bu durumda kendi kararalma süreçlerinin, kitlelerin kararalma sürecinden farklı olması bir çelişki sayılmamalıdır. Silahlı tehdit karşısında tüm anlamlarıyla en disiplinli bir örgütlenme doğaldır ama kitleleşme, halkın en geniş demokrasiyi her an hatırdta tutulması, doğrultuda çalışması gereken bir prensiptir.

Binlerce ve binlerce insanın, tüm toplum içinde belli demokratik ve devrimci hedefler doğrultusunda çalışmaları herşeyden önce belli bir si-

yaset teorisini gerektirir. Bu teori temelde örgütlenme, iletişim, propaganda, denetim ve kararalma gibi hususları içermektedir. Bunların nasıl yapılacağı tam bir bütündür. Değişik metotların ahenk içinde uygulanması da bu teorinin varlığıyla mümkündür. Teori olmadığı zaman metotlar öne çıkıyor ve hatta mutlaklaştırılıyor. Hatta şu veya bu metodun kabulü üzerinde fraksiyonlaşıyor.

Herhangi bir metodun kabulü veya reddi üzerine siyaset edilirse bunun sonu gelmez. Siyaset teorisi bir metod üzerine inşa edilmeye başlanırsa o metodu haklı kılabilecek tahlillerin zorlanmasına başlanır, topluma yanlış bakışlar kökleşir. O Metodun geçerliliğini isbat için gözler gerçeklere kapatılır. Bu aslında geçmişte kalmış bir umuda umutsuzca sarılmaktan başka birşey değildir. Doğru olan değişik metotların gerektiği zaman kullanılabilir. Ancak bu zordur. En basitinden bir örnekle, barışçı metotlara alışmış bir topluluğu savaşçı metotları uygulayabilen bir topluluk haline getirmek hiç de kolay değildir. Ama yine de siyaset yapmak yöntem fetişizminden çok daha iyidir.

(*) *Sovyet Devrimi üzerindeki temel eserlerden birini yazmış olan E. H. Carr Lenin'in devlet teorisini irdelemekte, düşünülerek hayatın dayatmaları karşısında oluşan arasındaki farka değinirken şu kaynaklara dikkat çekmektedir: 1917 Ekim'inde Lenin, Sovyet iktidarının -tüm devlet mekanizmasının köklü bir yeniden düzenlenmesi, demokratik olan herşeyi frenleyen resmi mekanizmaların yıkılarak yerine popülar, yani gerçekten demokratik Sovyet aygıtları, yani halkın, işçi, asker ve köylülerin örgütlü ve silahlı gücünün geçirilmesi olduğunu söylüyor; halkın çoğunluğu için inisiyatifin ve bağımsızlığın yalnızca temsilcilerin seçilmesi değil, fakat devlet idaresinde ve dönüşümlerin gerçekleşmesinde yer almak anlamına gelmiştir ifade ediyordu. (T.E. 21, sf. 143-4) devrimin henüz birkaç gün sonrasında "Halka" adlı çağrısında ise şunları söylüyor: "İşçi yoldaşlar! Artık devleti siz kendinizin yönettiğini unutmayın. Eğer birleşmezseniz ve tüm devlet işlerini kendi ellerinize almazsanız kimse size yardım edemez. Sizin Sovyetleriniz bundan böyle devlet gücünün organlarıdır, tam yetkili karar organlarıdır. (TE. 22, sf. 255) Lenin'in Nisan Tezleri'ndeki "Polis, ordu ve bürokrasinin kaldırılması" ve aynı yılın yaz aylarında keleme aldığı, Devlet ve İhtilal'deki "yurttaşların kendilerini yönettikleri" "antik demokrasi"ye atıfları da bir bütünlük teşkil ediyordu. Carr burada Rousseau'nun Sosyal Kontrat eserinde "doğrudan Demokrasi"nin yegane gerçek demokrasi olduğunu söylediğini, halkın yetkiyi temsilcilerine verdiği zaman artık kendilerinin değil onların yönettiğini hatırlıyor; temsili hükümetin kötülüklerinin yumuşatılması için temsilcilerin her an geriye çağrılabilmesi ilkesinin ta Bebeuf'ta olduğu ve ilk Sovyet Anayasası'nın 78. maddesinde yer aldığına değinir.*

Sinan YURDAKUL

Didar Ablamızı
Saygıyla anıyoruz.....

FİLİSTİN TARİHİ 2

14 Mayıs 1948'de kuruluşunu ilan eden İsrail Devleti, gerek egemenliği altındaki topraklarda gerekse uluslararası planda, Kuruluş Bildirgesi'nde ifade ettiği ilke ve yaklaşımlara hiçbir şekilde uymadı. Bir taraftan, devletin: özgürlük, adalet, barış ilkeleri üzerine kurulu olduğunu, BM yasasının ilkelerine bağlı kalacağını ve bu kurumun aldığı kararlara uyacağını söylerken; diğer taraftan, kitle katliamları, bölge ülkelerinde askeri-politik sabotaj eylemleri, bu ülkelerle girdiği dört büyük savaş, BM kararlarını tanımama gibi benzerleri çoğaltılabilecek örneklerle terörist devlet kimliğini yıllar boyu sergiledi. Tüm "yurttaşların", din, ırk, cinsiyet ayrımı gözetilmeksizin, toplumsal ve siyasal eşitliğinin sağlanacağını ileri sürüp, Orta Avrupa ve Rusya kökenli Askenazilere, Akdeniz ülkelerinden

ikili anlaşmayla, İsrail'in kuruluşunun açıklanmasına, doğuracağı sonuçlarla birlikte karar verildi. Açıklamadan 15 dakika sonra ABD, kurulu, çalışmalarından haberdar olduğunu, geçici yönetimi fiili iktidar olarak kabul ettiğini duyurarak, İsrail'i tanıyan ilk devlet oldu.

Savaş boyunca BM Güvenlik Konseyi tarafından birçok kez yapılan ateşkes çağrılarına İsrail'in yaklaşımını Ben Gurion şöyle ifade ediyordu: "Ele geçirdiğimiz her şeyi elimizde tutacağız. Ateşkes süresince, idari mekanizmayı daha da hızlı bir enerjiyle örgütleyeceğiz, kolonizasyonu ve göçü hızlandıracağız. Orduya çeki düzen vereceğiz." (1)

1949 yılına gelindiğinde, İsrail BM taksim kararlarında öngörülen toprakların çok ötesini, 26.000 kilometrekarelik Filistin toprağının 20.000 kilo-

ler, dün olduğu gibi bugün de işgal edilmiş topraklarında ve sığındıkları Arap ülkelerinde, oldukça ağır şartları barındıran kamplarda, kimliksiz, pasaportsuz ve "topraksız" bir ulus olarak varlığını sürdürüyor.

BM Genel Kurul'u almış olduğu bir kararla, sorunun kaynağını ve nasıl bir siyasal karakter kazandığını: "Filistinli Arap mülteciler sorunu, BM. Bildirisi ve İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ndeki devredilemez hakların dikkate alınmamasından doğmuştur. (2) sözleriyle açıklıyor. Buna rağmen, bu kurum Aralık 1948'de kabul ettiği bir kararla; yurduna dönmek isteyen mültecilere serbestçe geri dönme hakkı tüm zararlarının sorumluluğu hükümetlerce karşılanması vb. noktaları ön plana çıkararak, sorunu salt mülteciler boyutuyla sınırlandırabilmişti.

deki özellikle Süveyş Kanalı'ndaki İngiliz askeri üsleri kaldırıldı. İngiltere'nin Kanal üzerindeki etkinliği ticari imtiyazlarla sınırlandırıldı. 1955 Şubat'ında İsrail'in, Mısır denetimindeki Gazze'ye düzenlediği baskın ordunun zayıflığını ortaya koyunca, Nasır bu eksikliği gidermek için Sovyetler Birliği'nden silah aldı. Bağlantısız bir uluslararası politikaya yönelen Nasır, Sosyalist ülkelerle ilişkilerini de görece olarak geliştirdi. Bu olaylar Mısır'ın batılı devletlerden kopuşunu hızlandıran gelişmeler oldu.

Nasır, bu dönem boyunca Afrika'da ki ulusal kurtuluş hareketlerine destek vermiş, politik çıkışlarıyla, Arap Milliyetçilik akımının canlanmasına, bu akım içerisinde anti-emperyalist vurgunun güçlenmesine ve kendini pratik olarak ifade etmesine katkıda bulunmuştur.

2. ARAP İSRAİL SAVAŞI

Mısır kalkınma projesinde oldukça önemli bir yere sahip olan, Nil üzerine bir barajın inşa edilmesi projesine, ABD ve İngiltere, verdikleri kredi taahhütünden, Amerika'nın Mısır'ı istikrarsız bulması üzerine vazgeçtiler. Mısır gerekli olan kredinin bir kısmını SSCB'den sağlarken, diğer yandan; İngiltere'nin kanal üzerindeki imtiyazlarına son vererek, elde edilen geliri projeye aktarmak amacıyla 26 Temmuz 1956'da Süveyş Kanalı'nı millileştirdiğini açıkladı. Gücünü: ABD'nin Mısır üzerinde askeri bir harekate karşı olması, kanalı kullanan birçok devletin bunu desteklemesi ve Sovyetler Birliği'nin bu konuda Mısır'ın yanında olacağını açıklamasından alan bu tavır, İngiltere ve Fransa için bardağı taşıyan son damla oldu.

İsrail, Fransa desteğinde Sina'nın işgal edilmesine, İngiltere'nin de savaşta yer alması koşuluyla ikna oldu ve 29 Ekim'de Sina'ya yöneldi. İki gün sonra İngiliz ve Fransız uçakları Mısır havaalanlarını bombaladılar. Bu iki devlet 5 Kasım'da Portsait limanına asker çıkardı. Gelen tepkiler sonucunda, Birleşmiş Milletler gücü oluşturuldu ve savaşa son verildi. İngiliz Milletler Topluluğu'nun dağılma ihtimali, Sovyetlerin uyarı notaları, ABD'nin ekonomik baskısı, İngiltere'nin bu maceradan vazgeçmesine yetti.

Savaş, sonuçta askeri olarak yenilmesine rağmen, Mısır'a oldukça önemli politik kazanımlar bıraktı. İngilizlerin kanal üzerindeki imtiyazlarının son kırıntıları da ortadan kaldırıldı. Savaşla birlikte Mısır'da ihtilal çıkıp Nasır'ın devrilmesi beklentisi geri teperek, Nasır'ın, ülkesinde olduğu kadar, Arap ve 3. Dünya ülkelerinde de varolan prestiji arttı. Arap kitlelerinde İngiltere, Fransa ve İsrail'e olan kızgınlık körüklendi. Emperyalizmle, temelinde petrol üretimi bulunan, ekonomik-siyasal bağlara sahip gerici Arap rejimlerinde, Arap milliyetçilik hareketinin radikal bir çizgi kazanarak

göçen Saferedlere ikinci sınıf vatandaş işlemini uyguladı. Filistinli yerli halk modern zamanın köleleri gibi çalıştırıldı. İşçi sendikalarının Yahudilik temelinde örgütlenmesine izin verildi. Arap işçilere sendikaların kapıları kapatıldı. Bütün dinlerin kutsal yerlerinin korunacağı vaad edildi. Mescid-ül Aksa, 1967 Savaşı'ndan sonra, İsrail koruması altında bombalandı.

İSRAİL DEVLETİ'NİN KURULUŞUNDAN SONRAKİ GELİŞMELER

1. ARAP İSRAİL SAVAŞI

Kuruluşun açıklanmasından bir gün önce, "özel bir görev" gereği ABD'nde bulunan Chaim Weizmann (daha sonra İsrail'in ilk devlet başkanı olacak), Başkan Trumann'dan, İsrail devletinin önünde duran kritik aylarda her türlü ekonomik ve siyasi yardımı öngören bir güvence aldı. (Bu güvence bugün içinde geçerli Mart 88'de Shultz'un Kongre'de: "Tarihsel görevimiz, İsrail'e tarihinin en kritik döneminde yardımcı olmamızı gerektirir." demesi, Trumann'ın mirasının korunduğunu gösteriyor.) Yapılan

metrekaresini işgal etmiş durumdaydı. BM kararlarına aykırı olarak, Filistin toprakları, imzalanan ateşkesle, İsrail, Suriye, Mısır, Ürdün ve Lübnan arasında paylaşıldı. Diğer Arap devletlerinin şiddetle karşı çıkışına rağmen; Ürdün, Şeria Nehri'nin batı yakasını, Kudüs'ün bir bölümünü ve Gazze Şeridi'ni denetimi altına aldı. Gazze Çölü Mısır'ın idaresine bırakıldı.

1. Arap-İsrail Savaşı, İsrail için askeri anlamda kesin bir zaferle sonuçlandı. Ancak, savaşın siyasi sonuçları İsrail'i pek tatmin edecek nitelikte değildi. 1949'da yapılan anlaşmalar, Ortadoğu'da sorunun bir çıkmaza dönüştüğünün de göstergesidir aynı zamanda.

YENİ BİR KAVRAM: FİLİSTİNLİ MÜLTECİLER

1950 yılına gelindiğinde Siyonist baskı ve terör politikaları sonucu, bir milyonu aşkın Filistinli yurtlarından olmuş, göçe zorlanmıştı. İsrail'in yayılmacı devlet politikası, sürekli Filistin halkının topraklarının gasp edildiğinin hasıraltı edilmesini gerektirecek ve bu insanları uluslararası siyaset sahnesinde mülteci olarak kavramlaştıracaktı. Filistinli mülteci-

Bugün, Filistin halkının -en az diğer halklar kadar-, kendi kaderini belirleme, ulusal egemenlik ve kendi topraklarında yaşama hakkı göz ardı edilemez. Bu hakların Birleşmiş Milletler Bildirisi'nde yer alan haklar kapsamına girdiği yadsınamaz.

NASİRİZM VE ETKİLERİ

1952'de Albay Cemal Abdunasır önderliğinde, Genç Subayların iktidarı ele geçirmesi, Mısır'ı, iç ve dış politikadaki uygulamalarıyla, Ortadoğu'nun gündeminde önemli bir yere getirdi. Halk egemenliğinin sağlanması, yeni bir sosyal-politik sistemin oluşturulması doğrultusunda;

- * Krallığın yıkılması,
- * İngilizlerin ülkeden çıkartılması,
- * Toprak sahibi sınıfların kuşaklar boyu sosyal-politik reformları engelleyen etkinliklerinin kırılması hedeflendi.

Başarılı bir toprak reformu gerçekleştirildi. Kral Faruk ülkeden kovuldu. İngiliz hakimiyetine kademeli olarak son verildi.

Nasır dönemi Mısır için batılı emperyalist devletlerle, yerel ve bölgesel çelişkilerin giderek yoğunlaştığı bir dönemdir. Yapılan anlaşmalarla ülke-

iktidara yönelmesi savaşın en önemli siyasi sonuçlarından biri oldu. Filistin direnişi bu akım içerisinde, milliyetçi bir hareket olarak ortaya çıktı.

FİLİSTİN KURTULUŞ HAREKETİNİN OLUŞUMU

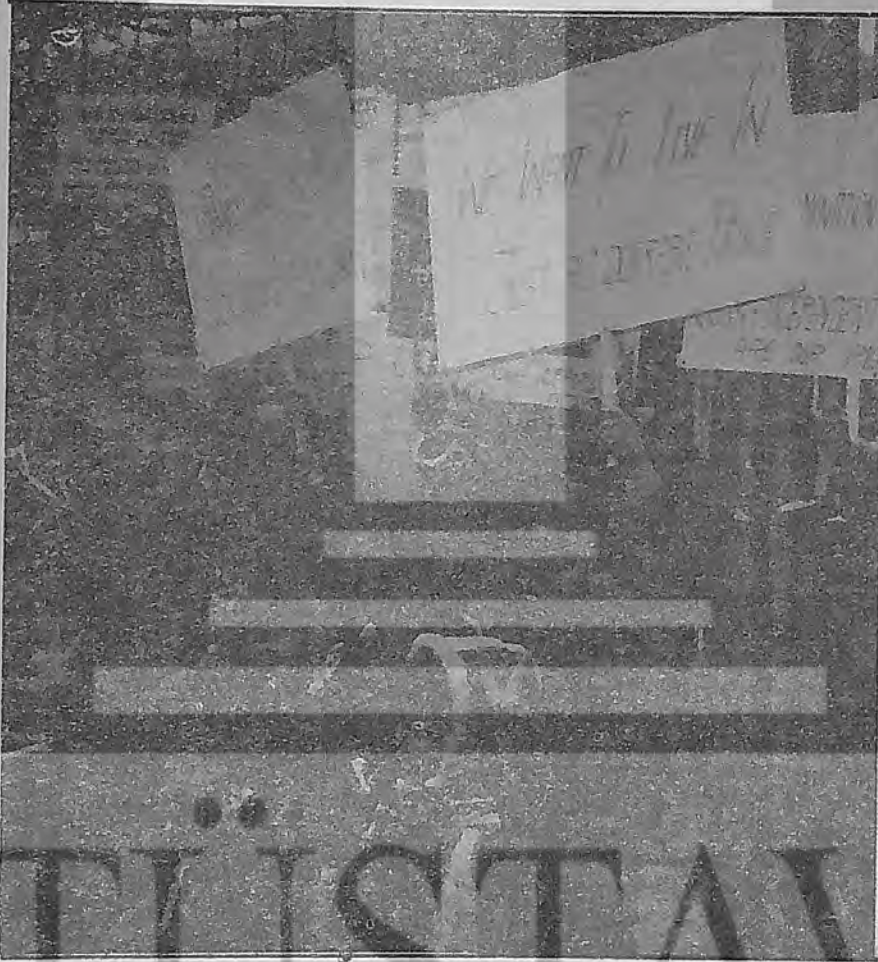
1948 Kudüs savaşı sırasında kurulan El Cihad El Mukaddes (Kutsal Savaş) ve Abdal el Auda (Dönüş Kahramanları), 50'li yıllarla birlikte ortaya çıkan Filistinli savaşçı gruplardan; Fatah (Zafer) ve El Ard (Yurt) Filistin direnişinin ilk önemli örgütlenmeleri oldu. 1956'da kurulan El-Fetih'in ilk silahlı eylemini 1 Ocak 1965'te yapacak, on yıla yakın bir süre yürüttüğü çalışmalar sonucunda, Filistin'in tanıdığı en güçlü direniş hareketi kimliğini kazanacaktı.

Filistin kurtuluş hareketi, doğusunun ilk günlerinde oldukça zayıf ve dağınık bir görünüm içindeydi. Bunun en önemli nedeni, hareketin kendi toprakları üzerinde örgütlenebilmesinin ve gelişebilmesinin önünde duran fiili engellerdir. İsrail işgali ile birlikte, Filistinli yerli halkın, kitle katliamları ve yoğun terör politikalarıyla sindirilmesi, bölge ülkelerinde dağınık bir biçimde bulunması, hareketin kitle bağlarını genişletip gelişmesini frenlerken, aynı zamanda örgütlenmenin zeminini kendi toprakları üzerinden kaydırmıştır. Karşılıklı ilişkileri oldukça karışık bir durum arzeden, farklı siyasal rejimlere ve eğilimlere sahip Arap ülkelerine sırtını dayaması, hareketin Arap ülke ve halklarının ortak mücadelesi üzerinde fiilen erimesine yol açmıştır. Hawatmeh bu durumu şöyle değerlendiriyor: "Filistin Kurtuluş hareketi, 1948 sonrası koşullarla karşı karşıya kalınca aynı zamanda hem ivmesini hem de gücünü yitirdi. Bunun sonucunda ideolojik, siyasal ve örgütsel bakımdan Arap Ulusal Kurtuluş Hareketi'nin saflarına kaldı. Bu da Filistin halkının özgül bağımsız ulusal karakterinin yadsınmasına yol açtı." (3)

60'lı yıllarla birlikte Filistin direnişi yeni bir ivme kazandı. Bunu, 2. Arap-İsrail Savaşı'nın politik sonuçları ve Cezayir Devrimi ile birlikte, Ortadoğu'da gelişen siyasal ortamdır. Mısır ve Suriye'nin birleşmesinden doğan Birleşik Arap Cumhuriyeti'nin kuruluşundan itibaren geçen 3,5 yıl, Filistin halkının mücadelesini, küçük burjuva milliyetçi akımların yönetimindeki Arap ülkelerinin, sonuna kadar götürmeyeceğini göstererek, Filistinli önderlere bağımsız bir hareket yaratma zorunluluğunu kavratı. Filistin halkının kendi öz örgütlenmeleri ile mücadeleye girmesini hızlandıran etkenlerden belki de en önemlisi, Cezayir halk savaşının zaferi oldu. Fransız emperyalizmine karşı, 8 yıl süren ve Cezayir halkına 1,5 milyon ölüye malolan silahlı halk hareketi, Filistin direnişi tarafından örnek alındı ve gelişimin stratejik yönelimini belirledi.

1963'e gelindiğinde ilerici Arap rejimlerinin emperyalizme karşı birleşik bir Arap hareketi yaratma çabaları, Filistin özelinde, Arap Birliği Konseyi'nin Filistin halkının ve davasının sorumluluğunu yüklenerek bir örgütün

kurulmasına karar vermesinde somutlandı. 1964 Mayıs'ında Kudüs'ün Ürdün kesiminde toplanan Filistin Ulusal Kongresi, FKÖ'nün kurulması ve başkanlığına A. Şukeyrî'nin getirilmesine karar vererek, örgütün programı anlamına gelebilecek bir ulusal bildiriye kabul etti. O sıra silahlı mücadele hazırlığı yapan El-Fetih kongreye temsilci göndermekle yetindi. Aynı yıl Eylül ayı içerisinde İskenderiye'de toplanan Arap Zirvesi, FKÖ'nün kurulmasını onayladı. Bu örgüte bağlı düzenli bir Filistin Kurtuluş Örgütü'nün oluşturulmasını karara bağladı. Nayef Hawatmeh FKÖ'nün kurulmasında Arap Devletleri'nin, özellikle de Mısır'ın rolünü şöyle değerlendiriyor: "Nasır'ın 1964 yılında FKÖ'yü kurma girişimi kendini milliyetçi rol ve bağlıktan uzaklaştırma yönünde bir davranış olmaktan çok, Mısırlıların İsrail'e karşı mücadelelerinde ve milliyetçi çerçevedeki rolleri içinde, Filistin halkının özel rolü ile

diyalektik ve dinamik bir evlilik kurma anlayışının vücut bulması olarak düşünebiliriz." (4)

A. Şukeyrî başkanlığındaki FKÖ Nasır'ın etkisi altında Mısır'la paralel bir politika izledi. Fetih bu dönem FKÖ içerisinde yer alma teklifini, Arap devletlerinin güdümünde bulunan bir yapıda eriyeceğini düşünerek reddetti. Fetih, Arap milliyetçilik hareketinin Filistin kolu ve diğer bazı direniş grupları FKÖ Ulusal Kongreslerine katılmakla birlikte, kendi bağımsız kimliklerini korudular.

İLK EYLEM VE EL FETİH

"Hareketimiz Filistin Ulusal Kurtuluş Hareketi (El-Fetih), İsrail-Fransız-İngiliz saldırısından sonra ve Gazze bölgesinin işgali sırasında 1956'da kuruldu. O zamandan beri biz, Filistin halkı, eylemi düşünmekteydik ve

El-Fetih'i kurduk. 1 Ocak 1965'te Asifa Kuvvetleri Genel Komutanlığı ismi altında ortaya çıkana dek gizlice gençleri eğittik ve silah topladık." Arafat, Cezayir radyosunun kendisiyle yaptığı bir röportajda El-Fetih'in kuruluşunu ve ilk eylemini böyle özetliyordu. Hazırlıklarını tam olarak gerçekleştirememesine rağmen El-Fetih'i silahlı mücadeleye başlamak için, İsrail'in, kolları Lübnan ve Suriye'de bulunan Ürdün ırmağının yatağını değiştirerek, güneydeki Necef çölünü sulama projesini uygulamaya koymasını, proje dahilindeki tesislerin yok edilmesi planlanırken, başarısızlık durumunda El-Fetih'in örgütsel gelişimi üzerindeki olumsuz etkileri göz önüne alınarak, eylemin El-Asifa imzasıyla gerçekleştirilmesi kararlaştırıldı. Başarıyla tamamlanan bu eylemin Arap dünyası ve Filistin halkı üzerindeki yankıları büyük oldu. El-Fetih Onuncu askeri bildiriden sonra Asifa'nın kendisi olduğunu açıkladı. Bu

mez." (5), "Filistin'in kurtuluşu Arap dünyasının sömürgeci müdahale ve sömürden kurtarılmasında tayin edici adımdır. Bu nedenle kurtuluş görevi bir Arap görevidir. Ancak kurtarılması gereken toprak Filistin halkının toprağıdır, bu yüzden kurtuluş savaşında silahlı mücadelenin öncüsü olması gereken Filistin halkı olmalıdır. Fetih'in görüşüne göre kurtuluş görevinin içeriği hiçbir şekilde ırkçı değildir; bu toprağın kurtuluşuna sıkı sıkıya bağlı ulusal bir görevdir, Fetih'in önder, Filistin halkının öncü ve Arap kitlelerinin destek üssü olacağı bir görev..." (6) Bu yaklaşımın sosyal pratikteki yansımaları Fetih liderlerinden, hareketin üçüncü adamı Ebu İyad (Salah Halef) "bilanço saati" geldiğinde (1978) şöyle açıklıyor: "Belirli bir Arap ülkesindeki karışıklıklar karşısında, çoğu kez, iktidardaki rejimle ilişkilerimizi sürdürmeyi, ona karşı çıkan halk yığınlarıyla ilişkilerimize yeğledik. Gerçek gücümüzün kaynağının, hükümetlerin gönülsüzce sağladığı destekten değil de, halk yığınlarında uyandırdığımız dostluktan geldiği ilkesine boş veriyorduk. Oysa bize yön vermesi gereken şey buydu."

Fetih; "İsrail'e göçe engel olmak ve İsrail'den göçü teşvik etmek, sermayenin istikrarını önlemek, turizmi tahrip etmek, göç edenlerin toprağa bağlanmasını önlemek, İsrail ekonomisini zayıflatmak ve onun büyük kesiminin güvenlik gereksinmelerine ayrılmasını sağlamak, siyonistleri İsrail'de yaşamlarının olanaksızlığını kavramaya zorlayacak olan bir gerginlik ve kuşku ortamı atmosferi yaratmak ve bunu muhafaza etmek"(7) olarak belirlediği taktik hedeflerini, Filistin'in kurtuluşu bağlamında uzun süreli halk savaşı stratejisine dayandırmaktadır. Arafat bir Lübnan dergisine verdiği demeçte: "Düşmanın kaynaklarını tüketecek, istikrarını ortadan kaldıracak ve uygun bir anda düzenli orduların ani bir darbesine yolu açacak tek şey olan, bir halk kurtuluş savaşı üzerinde ıstar..."(8) ediyordu.

Fetih'in giderek artan silahlı eylemleri, İsrail'i oldukça tedirgin etmenin yanında, Arap rejimleri ve onların denetimindeki dönemin FKÖ yapısı içerisinde de, mücadele biçimine karşı olmamakla birlikte, zamansız olduğu düşüncesinden hareketle bir takım sancıları da gündeme getirmekteydi.

1967 Haziran'ına gelindiğinde Ortadoğu'daki siyasal konjonktür, ABD emperyalizmi ve bölgedeki kolu İsrail devletini Araplara karşı yeni bir savaşa zorluyordu.

SÜRECEK

DİPNOTLAR

1. El KHatib, loc. cit.
2. BM Genel Kurulu, 22. Oturum, 2535 sayılı karar.
3. Palestinian Leaders Discuss the New Challenges for the Resistance, Palestine Research Centre, Beyrut, S. 46
4. a.g.e., s. 47
5. Int. with a Leader of FAtch, op cit., 4. 298
6. a.g.e., s.300
7. a.g.e., s. 300
8. a.g.e., s.300

ARZU KARACANLAR
Selim ATILGAN

FİLİSTİN BAĞIMSIZLIK BELGESİ

AŞAĞIDAKİ BAĞIMSIZLIK BELGESİ İLE İLGİLİ YAZI İŞGAL ALTINDAKİ TOPRAKLARDA FİLİSTİNLİ LİDERLER TARAFINDAN HAZIRLANMIŞTIR. BELİRLENEN SINIRLAR İÇİNDE BİR FİLİSTİN DEVLETİNİN KURULMASI İÇİN YAPILAN BİR PLANIN AYRINTILARIDIR.

BM Güvenlik konseyinin 1947 yılında 181 no'lu kararıyla belirlenen sınırlar içinde bağımsızlık bir Filistin devletinin kurulacağı, Kudüs'te bağımsızlık belgesinin ilanı ile açıklanacaktır. Devletin merkezi Kudüs olacak ve geçici hükümet Filistin toprakları üzerinde yaşayanlar ve sürgündekiler olmak üzere iki kısımdan oluşacaktır.

Devletin liderliği FKÖ yetkili komitesi başkanı Yaser Arafat tarafından gerçekleştirilecektir. FKÖ siyasi bölüm lideri Faruk Kaddumi yeni hükümetin dışişleri bakanı olarak görev yapacaktır. FKÖ yetkili komite üyeleri, yeni hükümetin üyeleri olarak dikkate alınacaktır. Bu hükümet aynı zamanda Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (FHKC) genel sekreteri George Habbash'ı ve Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi (FDKC) genel sekreteri Nayef Hawatmeh'i de kapsayacaktır.

Bunlara paralel olarak, Filistin Ulusal Konseyi yeni devletin parlamentosu olarak ilan edilecek ve işgal edilmiş topraklardaki insanları da kapsayacaktır. Bağımsızlık ilanında bunların isimleri de açıklanacak ve FKÖ'nün yabancı ülkelerdeki temsilcileri otomatik olarak yeni Filistin devletinin elçilik heyetleri olarak kabul edilecektir.

Geçici yönetim işgal edilmiş topraklara yerleşecektir. Bu yönetim grubu örneğin; sağlık, eğitim, sosyal refah, hukuk, güvenlik, tarım, sanayi ve kitle iletişim araçları gibi çok çeşitli iç yönetim işleriyle ilgilenecektir. Bunlar belli bir hiyerarşi içinde kendi iç tüzüklerine sahip her bölüm tarafından yapılacaktır.

AMAÇ:

Bu programın amacı, Filistinliler tarafından savaş cephesinde taşlarla yürütülen mücadele aşamasından, diplomatik mekanizmalar yoluyla başlatılan siyasi öncelik aşamasına geçme hareketidir. Bu uluslararası bir konferansın yeniden başlamasına hız veren kutsal bir ayaklanmadır.

Bu teknik, Filistin tarafındaki diğer siyasi önceliklere nazaran diplomatik aktivite üzerinde çok kuvvetli bir etkiye sahip olacaktır. Bu da Filistinlilere büyük bir pazarlık şansı sağlamaktadır. Çünkü uluslararası alandaki ve İsrail'e görüşmeler için istekleri değiştirecektir. Yahudi devleti tarafından toprakları işgal edilen Filistin halkının çabasıyla kurulan devletin uluslararası topluluklar tarafından tanınması peşin şartıyla, FKÖ'nün İsrail'i tanıyabileceği kabul edilecektir.

Yukardaki açıklama kutsal ayaklanmanın bittiği anlamına gelmemekte fakat ulusal devlet önerisinin yükseltilmesi için bir yardımcı olacaktır.

TASARLANAN PLAN:

Eğer özellikle bağımsız bir devletin ilanı temsilcileri yoluyla FKÖ siyasi bölümü önderliğinde dünya çapında aktif bir diplomatik kampanya olursa, İsrail uluslararası alanda diplomatik baskı yapacak şekilde kendini ayarlayacaktır. Dost ülkeler yeni Filistin devletini resmen tanımak isteyeceklerdir. Bu arada, bu ülkelerin İsrail'e diplomatik ilişkileri olanlar Filistin devletinde ekonomik ve ticari ilişkilerle birlikte temsilcilikler açılması çağrısında bulunacaklardır.

Bağımsızlığın ilan edileceği Kudüs'teki ulusal konferansa katılacak Filistinli kişi ve delegeleri durdurmak için İsraili yetkililer elbette sahip oldukları uzak ve yakın bağlantılarıyla bağımsızlıkla ilgili kampanyayı engellemeye çalışacaklardır. Fakat kitle iletişim araçlarının olayı takibi ve iletmesi sayesinde tüm bu olaylar ayaklanmaya yeni doğan bir devletin özelliklerini de yansıtan yeni bir çehre verecektir. Bu özellikle insanların gözüne bir gerçeği yani direnişin devamı için harekete geçirici bir yenilenme olan yeni bir devleti sokacaktır. Yeni devlet halk komitelerine dayanan bir alt yapı kurulması için ekilen tohumlara dayanacaktır. Bundan dolayı komiteler işgale karşı ulusal alternatifleri ilkeleriyle temsil edecektir.

İşgal edilmiş topraklar üzerinde yayılmış halk komiteleri yeni devletin kolları gibi onun gelişmesi ve büyümesine yardım ederek resmi bir statü kazandıracaktır.

İsrail'in durumuna ilişkin olarak şu söylenebilir: Mücadelemize karşı, yeni devleti boğmaya veya başarısızlığa itmek için elinden birşey gelmeyecektir. "Yeni doğmuş" devletin işgalden kendini korumak için mücadelesi İsrail'i destekleyenleri de kapsayan dünyaya yaygın yerel kuvvetlerin saygı ve hayranlık onusunda birleşmesine yol açacaktır. İsrail ise bu konuda bölünecektir. Çünkü yeni devletin tanınması isteği ile ilgili içeriden sesler yükselecektir. Özellikle devletin kurulmasından sonra bu olay herkes tarafından destansı bir mücadele olarak görülecektir. Bu doğrudur, çünkü yeni devletin niteliği onun saldırgan olmadığını ve Filistin halkının İsrail devleti tarafından yok edilmeyi istemediğini gösterir. Tersine komşusu ile barış içinde yaşamak istemektedir.

Yukardaki bağımsızlık ilanı taslağı zorunlu olarak geçmişte Arap liderlerinin önerdiği sürgünde bir Filistin hükümetinin yaratılması anlamına gelmez. Onun yerine topraklarının üzerinde bir Filistin devletinin kurulması anlamına gelir. Bu

amaca ulaşmak için, BM-Filistin devletinin merkezi Kudüs'teki ayaklanmasının öncülüğünde sorumluluk alacaktır. Halkımız böylece dizginleri elinde tutacak ve hatta kendi ulusal topraklarında devletini kuracaktır.

BAĞIMSIZLIK İLANININ KAPSAMI:

Bağımsızlık ilanı aşağıdaki noktaları içerecektir:

— Devletin coğrafyası 1948 paylaşım planı içinde olacaktır.

— Devletin yetkileri şunlar olacaktır:

★ Sayın Yaser Arafat, Devlet Başkanı

★ Sayın Faruk Kaddumi, Dışişleri Bakanı

★ FKÖ yetkili komitesi üyeleri yeni hükümetin üyeleridir.

★ Üyelik sayın George Habbash ve Sn. Nayef Hawatmeh'i de kapsayacaktır.

— Filistin Ulusal Konseyinin üyeleri otomatik olarak işgal edilmiş topraklarda genel yasama meclisinin üyeleri olarak görülecektir. Ayaklanmanın birleşik önderliği aşağıdaki isimleri resmi bültenlerden birinde gösterecektir. (Batı Şeria ve Gazze şeridinden çok iyi tanınan kişilerden oluşan 152 kişilik bir isim listesi, bunun 18'i kadın, belediye başkanı ve eski belediye başkanı, sendika liderleri, profesyonel topluluklar; eğitimciler, doktorlar, sanatçılar ve topluluk liderlerinden oluşmaktadır.)

— Yasama grubu tarafından kararlaştırılan idari yapı işgal edilmiş topraklar üzerinde hükümetin işlerini geçici olarak sürdürecektir. Bu grup coğrafik özellikler göz önüne alınarak, dağıntı toplulukların temsilcilerini içerecektir.

— Geçici hükümet ilan edilecek; FKÖ adına atanacak uzman delegeler işgal edilmiş toprakların içinden ve dışından oluşacaktır. Görevleri nihai yerleşime ulaşmak için İsrail'e görüşmeler başlatmak olacaktır.

Görüşmeler aşağıdaki noktaları merkezine alacaktır:

1. Filistin devleti ile İsrail arasındaki nihai sınırlar.
2. Filistin devletinin iki bölümünü - Batı Şeria ve Gazze şeridi - arasında politik ve pratik bağlantı ile birleştirme,
3. İşgal edilmiş topraklarda yerleşim şebekesinin birleştirilmesi sorunu.
4. Devletin yaşamını sürdürmesi için gerekli ihtiyaçlar temelinde özellikle şu sorunun iki ülke arasındaki ilişkileri niteliğinde özel önemi vardır.
5. BM önermesine uygun olarak mültecilerin dönüş hakkı veya takası sorunu

Bağımsızlık ilanı, Arap ülkeleri ve dost uluslar ile özellikle Sovyetler Birliği'ne danışılarak alınacaktır. Bu danışma bu ülkelerden izin isteme amacını taşımamaktadır. Fakat gelecekteki desteklerini garantilemek için gereklidir.

Bağımsız Filistin devletinin niteliği bir Cumhuriyettir; seçilmiş başkandan, bakanlar konseyi de seçilmiş partilerden oluşur. Devlet çok değişik görüşteki partilere ve dinlere izin vererek, inananların ibadet özgürlüğünü engellemeyecektir. Yurttaşların özgürlük içinde, saygı ve mutluluğu arayarak yaşamasını garanti altına alacaktır. BM insan hakları sözleşmesinde öngörülen düşünce özgürlüğü, eğitim hakkı ve mülkiyet hakkı gibi tüm hakların gerçekleştirilmesini garanti edecektir. Ayrıca devlet yurttaşlarına sağlık, sosyal, ekonomik, eğitimsel ve tarımsal olanakları kendileri ve çocukları için parlak bir gelecek kurabilmek için sağlayacaktır.

Bir Filistin devletinin yaratılması ilanının anlamı, İsrail'e ve diğer bazı ülkelere rağmen başka bir seçenek yokken ayaklanma ile yaratılmış ve zorunlu olarak başarılmış bir durum olmasıdır.

İşgal altındaki topraklardaki tüm yurttaşlar yeni devlet tarafından emir ve talimatlar yayınlanmasını beklemektedir. Çeşitli yetkili kuruluşlar ve fiili kuruluşlar ifadesini BM'e tabi kılınan halk komitelerinde bulmuştur. Bölgede yaşayanlar İsrail kimlik kartlarını teslim etmeyi ve geçici hükümet tarafından basılmış Filistin kimlik kartlarını almayı beklemektedir. Bu kartlar halk komitesi tarafından dağıtılacaktır. Yabancı gazeteciler, misafirler ve turistler devlet sınırları içine girmek için geçici hükümetin kurumlarından seyahat belgesi alacaklardır.

Filistin Ulusal Konseyi yeni yönetim aygıtı olarak kabul edilecektir. Bir hafta önceden birleşik önderlik bağımsızlığı ilan edecek ve Filistin Ulusal Konseyi olayı tartışarak tüm detayları çıkaracaktır.

SONUÇ:

Filistin devletinin tanınması ve İsrail ordusunun geri çekilmesinden sonraki düzenlemeler yeni Filistin devleti için seçilmiş ilk hükümetinin kurulması ve devlet başkanının adının belirlenmesi için en kısa zamanda serbest ve doğrudan seçimler yapılmasıdır.

Okurlarımızı İzmirli Tutuklu yakınlarının başlattıkları kampanyayı desteklemeye çağırıyoruz.

T.C. ADALET BAKANLIĞINA ANKARA

12 Eylül sonrasında Türkiye cezaevlerinde, siyasi şubelerde başlayan baskı ve işkencelerin yoğunlaştığı ve devam ettiği bir alan haline geldi. Amaç, devrimci yurtsever tutuklu ve hükümlüleri siyasi kişiliklerinden soyundurup, tüm yaptırımlara uyan bir TEK TİP İNSAN yaratmaktır.

1982 yılında tek tip elbise saldırısının gündeme gelmesi gerici iktidarların tek tip insan yaratma politikasının ürünüdür.

Yaptırımlara uymayan, siyasi kişilik ve onurunu koruyan, direnen devrimciler, yıllarca süren mektup, görüş yasağı, avukata çıkarmama, mahkemelere götürmeme, günlerce havalandırmada giysisiz bekletme, hücre ve tecrit cezalarıyla yıldırılmaya çalışılmaktadır.

Bu koşullar altında yıllarca direnenek şehitler pahasına elde edilen haklar, şimdi de firarlar bahane edilerek yeniden geri alınmak istenmektedir. Bakanlığınız tarafından cezaevlerine gönderilen genelgeler, yeni bir tek tip elbise saldırısının gündeme geleceğinin ilk işaretini vermiştir.

Buca Cezaevi'nde siyasi tutuklular tek tip elbise giymedikleri gereğiyle aylardır görüş ve mektup yasağıyla, mahkemelere geliş gidişlerin işkence haline dönüştürülmesi, dış kantinin yasaklanması, iç kantinin engellenmesi vb. cezalandırmaları yetmezmiş gibi son olarak koğu arama bahanesiyle siyasi tutuklulara saldırılmış, işkence edilmiş ve 15 gün hücre cezası verilerek tek tek hücrelere konulmuştur.

Biz aşağıda imzası olanlar, cezaevlerindeki baskı ve işkenceleri protesto ediyor ve siyasi tutuklu ve hükümlülerin insanca yaşam koşullarının sağlanmasına tek tip elbisenin geri çekilmesini işkencelere son verilmesini istiyoruz.

**İNSANLIK ONURU İŞKENCEYİ YENECEK
TEK TİP ELBİSEYE HAYIR
KEYFİ DİSİPLİN CEZALARINA SON.**

IRAK'TA KÜRT KATLIAMINA HAYIR

Saddam rejiminin, İran-İrak savaşında ateşkes ilan edilmesinden hemen sonra Kuzey Irak'ta yaşayan Kürt halkına karşı giriştiği katliam ve bu katliamdan kaçan yaklaşık yüzbin Kürt'e Türkiye'nin sınırlarını açması, son günlerde kamuoyunu en çok meşgul eden konu oldu. Ancak söz konusu olaylar, burjuva basını ve Özal hükümetinin bahsettiği gibi Irak'lı Kürtlere yönelik saldırılar karşısında, "insanlık" adına sınırlarını açmasıyla sınırlı değildir. Gelişmeler karşısında çeşitli soru işaretlerinin de belirtilmesi gerekir.

Bilindiği gibi İran-İrak savaşında da Irak kuvvetleri, bir Kürt kasabası olan Halepçe'ye kimyasal silahlarla saldırı ve binlerce Kürt'ü katletmişti. Savaşın bitiminden sonra da Saddam rejimi saldırılarını yoğunlaştırarak, katliam boyutlarına vardırmıştır. Bu gelişmeler Ortadoğu'daki güç dengeleri açısından irredelenmeli, bütün ayrıntılarıyla açıklığa kavuşturulmalıdır. Olayı bütünlüğünden koparıp, Özal hükümetinin "insanlığı" olarak kamuoyuna lanse etmek, bu güne dek yaşananları ve Özal hükümetinin yüzünü görmezlikten gelmiştir. Günlerce

süren beklemeden sonra, sınırın açılmasının Özal'ın referandum gezilerine denk getirilmesi tesadüf müdür?

'80'den bu süren, sayısız insanlık dışı uygulama ortada iken insani motiflerle hareket etmek, hükümetin aklına şimdi mi gelmiştir?

Özal'ın karadeniz gezisinde söylediği "bize insan haklarına saygılı olmadığımız söyleniyor. Bakın işte sınırlarımızı mağdur durumdaki Iraklı vatandaşlara açtık." Sözleri ilginçtir ki, Özal hükümetinin işkenceyi meşrulaştıran insan haklarını ayaklar altına alan uygulamaların ayyuka çıktığı bir dönemde ve hükümetin temelleri iyiden iyiye sallandığı sırada söylenmektedir. Bu söylemlerin Avrupa'ya şirin görünmenin bir parçası olmadığı söylenebilir mi? İnsan haklarına saygılı diyenlerin 80'den bu yana yaptıkları unutulabilir mi? Asla unutulamaz...

"Kürt halkı diye birşey yoktur onlar dağ Türkleridir" diyenlerin bugün kürtleri koruyor görünmeleri aldatmacadır. Güneydoğuda kürt halkının yönelik baskılar unutulmamalı, iktidarın ikiyezül politikaları açığa çıkarılmalıdır.

Okuyucu mektupları

FATSA DAVASI'NIN SONUÇLARI 12 EYLÜL ADALETİNİN İPTALİNİN NEDEN ZORUNLULUK OLDUĞUNU GÖSTERİYOR

Fatsa Davası sonuçlandı. 8 kişiye idam, 14 kişiye müebbet, 326 kişiye de çeşitli hapis cezaları verildi. 811 sanıktan 434'ü beraat ederken 29 kişinin dosyası zaman aşımı nedeniyle düştü. 15 kişiye ise ölmüş buldukları için karar verilemedi. Aslında Fatsalılara verilen idam cezasının sayısı 8 değil 23'tür. Çünkü dava sanıklarından 15'i soruşturma sırasında öldürülmüştür. Bu fiili infaz politikasının son örneği Fikri Sönmez'in cezaevinde ölüme terkedilmesi olmuştur.

Fatsa Davası'nın bu şekilde sonuçlandırılması herkesi düşündürmelidir. Şöyleki: Davanın sanık sayısı 811'dir. Beraat edenlerin sayısı 434, zaman aşımı nedeniyle davası düşenler sayısı ise 29'dur. Toplam 463 kişiye, yani sanıkların yarısından fazlasına herhangi bir ceza verilmemiştir. 463 kişinin büyük çoğunluğu ile çeşitli hapis cezası verilen ve son yıllarda tahliye edilmiş olanların tamamı en az 6 yıl cezaevinde tutulmuşlardır.

Hukuk kurallarına uygun bir yargılama yapılmış olsaydı bu denli büyük haksızlıklar olmazdı. Hatta şimdi idam ve müebbet cezası verilenler bile beraat ederlerdi. Sıkıyönetim kalkmış olmasına rağmen hala devam eden askeri mahkemelerin hukuki kaygılarla değil, siyasi kaygılarla hareket ettiği Fatsa Davası somutunda bir kez daha kanıtlanmıştır. Askeri mahkeme ve bağlı olduğu hiyerarşik yapılar, referandum ve yerel seçimler sürecinde siyasi iktidarın politikalarıyla tam

bir uyum içinde olduklarını göstermişlerdir. Özal, biraz da bu yapıların çizdiği doğrultuda politika yapmaktadır. ANAP'lı, O. Sungurlu, "biz gidersek karalık gelir" tehdidini savururken sırtını askeri mahkeme kararlarına ve 12 Eylül Rejimi'ne dayamanın rahatlığı içindeydi.

Genel siyasi ve demokratik taleplerin bir parçası olarak yerel yönetimlerin demokratikleştirilmesini savunanlara siyasi iktidar Fatsa Davası kararıyla gözdağı vermektedir. Davanın bu şekilde sonuçlandırılması, yeniden yükselmeye başlayan halk muhalefetini tehdit anlamına gelmektedir. Türkiye Tarihi'nin bu en demokratik ve en katılımcı yerel yönetim deneyi böylece cezalandırılmış olmaktadır. Oysa Fatsa Davası mahkeme salonlarında başlamadı, oralar da bitmeyecektir.

Fatsa Davası'nın bu şekilde sonuçlandırılması 12 Eylül Adaleti'nin hukuk dışılığının en son kanıtı olmuştur. Niteliği belli 12 Eylül Rejimi'nin önemli bir mekanizması olan ve halen işlerlikte bulunan 12 Eylül Adaleti, bütün sonuçlarıyla iptal edilelidir. Bunun bir zorunluluk olduğunu, bu talebi savunmanın sadece devrimciler için değil, tüm hukuk adamları ve demokratları için de bir görev olduğunu Fatsa Davası sonuçları bir kez daha hatırlatmaktadır. Hiç bir toplum bu kadar büyük ve açık haksızlıklara uzun süre seyirci kalamaz.

İbrahim SEVİMLİ

ESKİŞEHİR ÖZEL TİP CEZAEVİ'NDEN AÇIKLAMA

Bundan bir süre önce, cezaevlerinin "Tek-Tipleştirilmesi" adı altında, Adalet Bakanlığı tarafından çıkartılan bir genelge, mücadeleler sonunda kazandığımız haklar gasp edilmek istendi. Bunun üzerine on gün süren bir açlık grevi ile bize yönelik bu saldırılar püskürtülmüştü.

Başlattığımız süresiz açlık grevinin onuncu gününde, Savcı ve Bakanlık görüşme sonucunu tüzük değişikliği ve tüzüğün uluslararası anlaşmalar, insan onuru ve yaşamını uygun olması yönündeki talebimiz Bakanlıkça olumlu karşılanmış, önümüzdeki günlerde Bakanlık tarafından yeni bir tüzük hazırlamak çalışmasına girişileceği ve taleplerimizden esas olarak bu yeni tüzükte yer verileceği belirtilmiştir. Ayrıca, bu tüzük hazırlığı sırasında biz hükümlü ve tutukluların da görüşlerinin alınacağı söylenmiştir.

Tüzük değişikliği konusu dışında ise: Açık görüşlerin bayram süresince, tam gün, blok havalandırmasında ve birinci derece akraba sınırlandırması getirilmeksizin yapılması; Görüşlerde Ailelerimizin getirdiği yiyeceklerin alınması, radyo, Wolkmen, müzik kaseti alınması; havalandırmanın gün boyu açık olması gibi burada tek tek sayamayacağımız pek çok talebimiz kabul edilmiştir. Taleplerimiz kabul edildiği bu görüşmeyi Eskişehir C. Savcısı ve onun aracılığıyla yeni göreve gelen Adalet Bakanı Mehmet Topaş'la yapmıştık.

Şimdi ise, taleplerimizin esas olarak yapılacak tüzük değişikliğinde yer alacağını söyleyen Bakanlık, Cezaevlerine "Yeni bir tüzük göndererek, yaşam olanaklarımızı, genişleteceği

yerde, var olan haklarımızı da gasp etme yoluna gitmektedir. Şimdi, bu tüzük ile görüşlerden havalandırma süresine kadar pek çok kısıtlama gelmektedir. Ayrıca, bizzat Adalet Bakanlığı'nın ağzından bile kalktığı söylenen Tek-Tip uygulaması yeniden gündeme getirilmektedir. Tek-Tip elbiseyi almadığımız giymediğimiz için ise tüm tutuklu ve hükümlülere mektup yasağı cezası verilmiştir.

Şunun Adalet Bakanlığı ve Kamuoyunca iyice bilinmesini istiyoruz: Uzun yıllar ülkemizin çeşitli cezaevlerinde sürdürdüğümüz mücadeleler sonucu elde ettiğimiz hakların bir tekinden bile ödün vermeyeceğiz. Mücadelemiz, elde ettiğimiz hakların korunması ve genişletilmesi uğrunda olacak işkence, baskı, tehdit ve disiplin cezaları bizi yıldıramaz.

Belirtelim ki, mücadeleler sonucu kazandığımız hakların uzun vadede kalıcı olması, yaşam olanaklarımızın genişlemesi, biz siyasi tutukluların da katılacağı kamuoyuna açık bir tartışmayla yapılacak tüzük değişikliği ile mümkündür. Demokratik bir şekilde yapılmayan, biz siyasi tutukluların görüşlerini dikkate almayan hiçbir tüzüğü ve tüzük değişikliğini kabul etmeyeceğimizi bilinmesini istiyoruz. Bu konularda demokratik kitle örgütlerinin ve kamuoyunun desteğini bekliyoruz.

**Eskişehir Özel Tip Cezaevi
Devrimci Yol Davaları
Hükümlü ve Tutukluları Adına
BİRCAN BİÇER**

CEZAEVLERİNDE GERÇEK BİR İYİLEŞTİRME VE TAKINILACAK TAVIR ÜZERİNE

Olayların akışı bize şunu çok açık bir biçimde göstermiştir: Siyasi tutsak mücadelesinin yükselme ve genişleme gösterdiği ve buna koşut olarak kamuoyunun dikkatlerinin cezaevlerinde yoğunlaştığı hemen her dönemde iktidarlar kimi yumuşamalara gitmişlerdir. Ama, verilmiş olanakları da ortadan kaldırmak için en küçük fırsatı değerlendirmekte de gecikmişlerdir. Bugün burada şu gün şurada veriliyormuş gibi gösterilen kimi "hak"lar; en basitinden bir yönetim değişikliğine bağlı olarak hiç verilmemiş sayılabilmistir. Bu nedenle de ne cezaevlerinde sorunlar bitmiştir ne de tutsak mücadelesi!..

İşte bu gerçeği kavrayan siyasi tutsaklar; artık, ülkemizde sürdürülmekte olan demokrasi savaşımının gündemine cezaevi sorunlarının gerçek kaynağını belirleyerek çıkmaktadırlar.

Sorunların kaynağına gelince: Bize göre sorunları kaynağı; "12 Eylül adaleti"nin özünü tanımlayan ve en yoğun biçimiyle askeri ya da sivil görünümü özel tip cezaevlerinde uygulanan cezaevleri rejimidir. asker kişi sayma ve tredman uygulaması olarak tanımlanacak olan bu rejim; Türk-İslam sentezi denilen ideolojik ve siyasi kavrayışla içeriklendirilmiş, genel olarak rejim muhaliflerinin inanç ve siyasi düşüncelerini hedefleyen bir rejimdir. Başlangıçta tamamiyle keyfi bir uygulama olarak gündeme konulan bu rejim; şimdilerde bir yasa gereği olarak tutsakların karşısındadır. Keyfiyet yasalasmıştır ve tüzük ve yönetmelikler olarak güvence altına alınmıştır.

Burada yeri gelmişken özellikle basın bazında ve kimi etkin kamuoyu odaklarında ortaya çıkan iki yanlış kavrayışa değinmek istiyoruz.

Birincisi; cezaevleri sorunlarının tüzük ve yönetmeliklerden kaynaklanmadığı, kimi yöneticilerin keyfi tutum ve uygulamalarından ileri geldiği yolundaki belirlemedir. Bu belirleme esasen yanlıştır ve bir yere kadar iktidarlarında görmek ve göstermek istediği bir belirlemedir. Çünkü, 12 Eylül iktidarları ikame ettikleri sistemin esasına yönelmediği sürece, sistemin bekası için şu veya bu yöneticiyi kurban etmeye dünden razıdır!... Olay bir iyi yönetici ya da kötü yönetici olayı değildir. Eğer cezaevi uygulamalarında bir keyfiyet aranacaksa, yukarıda da belirttiğimiz gibi bu rejimin kendisinde aranmalıdır. Uygulamacıya bunca hukuk dışı ve onur kırıcı uygulama olanağını veren şey, bugün bu rejimin ta kendisidir. Bu rejimi yasal güvence altına alan tüzük ve yönetmeliklerdir.

İkincisi; bu yanlış kavrayışa göre; cezaevi sorunlarının köklü çözümü ancak bir "genel af"la olasıdır. Hangi kavramlarla ifade ediliyor olursa olsunlar, öncelikle zindanların boşaltılması olarak anlaşılması gereken bir "Genel Af", cezaevi sorunlarını çözmez. Çünkü, ana hatlarını yukarıda belirttiğimiz, tüzük ve yönetmeliklerle yasal güvenceye kavuşturulmuş cezaevi rejimi dimdik ayakta kaldıkça; bir "genel af" bugün bu rejime muhatap olanları belki uygulama alanının dışına çıkarır ama, cezaevi sorunları da sorun olarak kalmaya devam eder.

O halde takınılması gereken tavır ne olmalıdır?

Bugün cezaevi sorunlarının köklü çözümünden ve cezaevlerinde, çağdaş, doğal ve insan onuruna yakışır bir infaz sisteminden yana olan hemen herkez; cezaevleri sorununun bir rejim sorunu olduğu gerçeğini kavramalıdır. Şimdilerde şu veya bu ölçüde sürdürülmekte olan "genel af" ve "12 Eylül Hukuku sorgulanmalıdır" gibi kampanyalar ayrıca cezaevlerinde gerçek bir iyileştirme hedefiyle de birleşmeli ve muhtevalandırılmalıdır. Bir bütün olarak yargı mekanizmasını hedeflemeyen, sorgu, yargı ve infaz ölçüsüyle bütünleşmeyen, ve en önemlisi de kendisini salt "12 Eylül hukuku" ile sınırlayan bir "12 Eylül hukuku sorgulanmalıdır" kampanyası bu bağlamda eksik ve anlamsız kalacaktır.

Bugün sorunları bu boyutlarıyla kavramakta olan siyasi tutsaklar; bu kavrayıştan kopmadan, doğrudan yüzyüze olmaları nedeniyle artık, mücadelelerinin önüne, özde, özel tip cezaevleri rejimini, genelde de bu rejimi yasal güvence altına alan tüzük ve yönetmeliklerin değiştirilmesi ve bunun yerine çağdaş, doğal ve insan onuruna yakışır bir infaz sisteminin ikame edilmesini hedef olarak koymaktadırlar.

Ulaştığımız noktadan, cezaevlerinde yoğunlaşmakta olan ve giderek güç kazanan eğilim de budur. Son günlerdeki açık grevlerinin tüzük ve yönetmeliklerin değiştirilmesi hedefine yönelik olması bunun en canlı örneğidir. Bu tutum her cezaevinde ve etkin her çevrede güçlendirilmeli ve yükseltilmelidir. Biz bu inançtayız.

Gaziantep sol siyasi tutsakları olarak, bu hedef doğrultusunda, tüzük ve yönetmeliklerin iptal edilmesi için Danıştay nezdinde bir iptal davası açmış bulunuyoruz. Bu bir başlangıçtır. Ne varki konu, salt hukuk alanıyla sınırlı bir konu değildir. Baştan beri yaptığımız açıklamalardan da anlaşılacağı gibi konunun bir de siyasi boyutu vardır. Bu boyut aşılma-dıkça başvuruda bulunmuş olsak da hukuk alanında sorunun çözümü bize olası gözükmemektedir. Bu nedenle, cezaevlerinde gerçek bir iyileştirmeden yana olan duyarlı tüm kamuoyunu bu uğraşımızda bizlere destek vermeye çağırıyoruz.

**Gaziantep Özel Tip Cezaevi'nden Bir Grup Sol Siyasi Adına
Çoşkun Üsterci Haşim Kutlu**

DKD'den 12 Eylül'lere Hayır!

11 Eylül günü Demokratik Kadın Derneği'ne (DKD) mensup kadınlar Sultanahmet Parkı'nda basın toplantısı düzenleyerek 12 Eylül'ü kınadılar. "12 Eylül'lere Hayır", "Mücadele Zenginliği Kadının Devrimci Etkinliği" gibi sloganlarla süren basın toplantısında kadınların ellerinde taşıdıkları pankartlarda şu yazılar yer alıyordu. "Zama Zulme İşkenceye ve Faşizme Hayır", "Kadınsız Kavga Sonuçsuz Çabadır", "Çocuklarımız Öldürülmesin Coplanmasın Yerlerde Sürüklenmesin", "Binlerce Oğlumuzu ve Kızımızı Geri Verin".

ÇANAKKALE VE KIRSAL KESİM SORUNLARI VE REFERANDUM

Kırsal kesimin yoğun olduğu Çanakkale ilinde bir siyasi partinin (SHP) merkez köylerinde ve il bazında düzenlemeye başladığı kahvehane sohbetlerinden elde ettiğim izlenimleri aktarmak istiyorum. Ancak daha yararlı olacağına inandığım için kırsal kesim ve oralarda yaşanan sorunlar hakkında kısa bilgiler vermek istiyorum.

Hemen hemen tüm ülkede, tarım kesiminin yaşamakta olduğu genel sorunlar bilinmekle beraber, yörenin kendine has sorunlarını birkaç ana başlıkta toplamak istedim.

1. Balıkçılık sektöründe kooperatifleşmenin yeterli olmaması, büyük aracı şirketler, milyarlara lira para tutarında kazanç sağlamaktadır. Küçük üretici yoksullaşırken araçlar gün geçtikçe palazlanmaktadır.

2. Üreticiye yok denecek kadar az verilen krediler, son yıllarda adeta ortadan kalkmış. Bunun sonucu olarak da, nakit sıkıntısı çeken üretici, tüccarlara-tefecilere borçlanmıştır.

3. Balıkçılık alanında sosyal güvenlik kuruluşlarının olmaması nedeniyle, küçük üretici yarınlarını daha hassas bir şekilde (ağ onaranmaz, olta tutamaz hale geldiklerinde ne olacaklarını) düşünür hale gelmişlerdir.

4. Balıkçılık ekipmanlarının sigorta edilmemesi, üreticiyi çok güç durumda bırakmaktadır. Daha da çoğaltılabilecek bu tür sorunlar, balıkçılık sektörünü olumsuz yönde etkilemektedir.

Zeytincilik alanında da buna benzer sorunlar yaşanıyor.

Üreticiler ürünü tez elden satmak için fiyatları düşürme yoluna gitmektedirler. Olumsuz durumu protesto etmek için birkaç demates satmama direnişi olsa da istenilen amaca ulaşamamıştır. Gübre ve masraf gibi tarımsal girdilerin yüksek fiyatlara ulaşması da üreticiyi yıl ortasında borç aramaya -ki araçlara, tefeciler başvuruyor- ya da traktörünü, tarlasını satmaya itmektedir.

Aynı durumun bir başka varyasyonu buğday üreticisi için de geçerlidir:

Şimdi referandumda "HAYIR" oyu verilmesine yönelik halkı aydınlatma (!) çalışmaları bir parçası olan kahvehane sohbetleriyle ilgili gözlemlerimi aktarmak istiyorum.

Şimdilik gidilen köyler Merkez köyleriydi.

Gece gidilen köy kahvehaneleri basit, derme çatma masa ve sandalyeli, köy erkelerinin geldikleri yerler. Duvarlarda güreş meraklarını yansıtan ofis ve posterler, 1978 yılından kalma güreş ilanları bile halen duvarlarda. Çaylar geliyor sürekli. Umursamaz gözlerle gelenleri izliyorlar. Belli ki yıllardan beri kanıksamışlar.

Konuşmacılar genelde şunları söylüyorlar çeşitli biçimler altında:

25 Eylül'deki referandumda ezilen halkın Özal Hükümeti ile hesaplaşması olacaktır. Referandumda verilecek kahverengi oy, Özal'ın demokrasi anlayışına "hayır" demektir.

% 100'ü bulan hayat pahalılığına hayır demektir.

Hayali ihracataa hayır demektir.

Düşük taban fiyatlarına hayır demektir.

Zamlara hayır demektir.

İşkenceye hayır demektir.

Özal hanedanlığına hayır demektir.

Hastanelerde hastalarımızın rehin kalmalarına hayır demektir vb.

Ardından Özal'ın gitmesiyle he türlü sorunun çözümleneceğini savunuyorlar. "Özal'ı edecek derter bitecek" gibi beylik lafları yineliyorlar.

Yerel birimlerin faaliyetleri tamamen halk inisiyatifinden uzak olduğu için, aslında en güçlü kaleler olmalarına rağmen halk soğuk bakıyor. Bürokratlar uçurumu son dönemlerde olabildiğine genişletmişler. Bu durumu kırmak gerekiyor.

Sonuç: Burjuva partileri geçmiş yıllarda olduğu gibi bu seferde aynı şeyleri temsil pilavı gibi ısıtıp ısıtıp halkın önüne koyacaklardır. Bu bir yerde iyi. Halk artık bunları ciddiye almıyor. Ancak saf tutmadan da edemiyorlar

Halka bir başka alternatifin olduğunu yıllarca anlatamamanın verdiği boşluk burjuvazi tarafından çok iyi doldurulmaktadır. Bir başka alternatifin varlığını anlatmak ise uzun vadeli bir çalışmayı gerektirecektir. Gösterildimi de Fatsa örnekleri örnek olmaktan çıkıp yaşamın her alanında kendisini gösterecektir.

Halka sorunların özü anlatılmıyor dedim. Buradan yola çıkıp, kişisel olarak düşündüğüm bir-iki şeyi ekleyerek yazımı bitirmek istiyorum:

En önemlisi her seçimde en devrimci tavrın, en radikal tavır olduğu saplantısında kurtularak, bu referandumda hayır oyunu, faşizme HAYIR'a, Emperyalizme HAYIR'a dönüşürmeye çalışarak halkımıza gerçekleri en yalın ve köklü bir biçimde anlatmanın yolunu bulmalıyız diyorum. Seçimler her fırsatta devrimciler için bir kursu, bir propaganda aracı olarak kullanılmalıdır. HAYIR'ı destekleyelim.

Çanakkale'den bir Demokrat Arkadaş okuru

YOLCULUK

Önümüzde uzanan,
Hiç de çarşafa benzemeyen
bir denizdir

Ve biz,
Sevda'nın rüzgârıyla şişirdik
yelkenlerimizi

Bize ayrıldı günlüğün en görkemli sayfası
Borda'mızda şafak yüzlü bayrağımız
Ve sınıksız kenetledik dümene
ellerimizi...

İstanbul, Haziran '87
İbrahim KARACA

İŞKENCEYİ DURDURUN!...

Uluslararası hukukta, devletler arasında yapılan andlaşmalar, sözleşmeler, o devletlerin iç hukukunda önemli bir konuma yerleşir, bağlayıcılık kazanır. Usulüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası andlaşmalar, kanun hükmündedir. Bu kural Türkiye'de 1961 ve 1982 Anayasalarında da kabul edilmiştir.

Türkiye yakın dönem içerisinde "İşkence ve başka zalimce, insanlık dışı ya da onur kırıcı davranış ya da cezaya karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesini imzalamış, ardından da bu sözleşme TBMM tarafından onaylanmıştır. İşkenceye karşı uluslararası sözleşmenin yürürlüğe girmesiyle, Türkiye'de taraf devlet olması nedeniyle, sözleşmenin bütün hükümleriyle bağlıdır ve o doğrultuda hareket etmek durumundadır. Sözleşmenin yürürlüğe girmesini düzenleyen 27. madde aynen şöyledir:

"1. Bu sözleşme, yirminci onay belgesi ya da katılma belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine verilmiş tarihinden sonraki otuzuncu gün yürürlüğe girer.

2. Yirminci onay belgesi ya da katılma belgesinin verilmişinden sonra bu sözleşmeyi onaylayan ya da ona katılan her devlet için bu sözleşme, kendi onay belgesi ya da katılma belgesini verdiği tarihten sonraki otuzuncu gün yürürlük kazanır.

26 Haziran 1987'de yürürlüğe giren bu sözleşmeyi Ocak 1988 tarihine kadar onaylayan devlet sayısı 28, imzalayan devlet sayısıysa 65'dir. Türkiye bu sözleşmeyi 25 Ocak 1988 tarihinde imzalamış Haziran 1988 tarihinde de TBMM tarafından onaylanmıştır. Bu durumda söz konusu sözleşme yürürlüğe resmen girmiştir. Ancak, buna rağmen sıkıyönetim savcılarının halen, sözleşmenin yürürlüğe girmediğini iddia etmektedirler.

Birleşmiş Milletler İşkence Sözleşmesinin 15. maddesi "Taraf her devlet, işkence sonucu verilmiş olduğu anlaşılan bir ifadenin; bu ifadenin verildiğine dair bir belge olmak üzere işkenceden suçlanan bir kimseye karşı olması dışında herhangi bir kovuşturmada bir kanıt olarak kullanılmamasını sağlar." demektedir. Yani işkence ile alınan ifadeler mahkemelerde ifadesi işkence ile alınana karşı kullanılamaz sadece bu türde ifadeler işkencecilerin aleyhinde delil olarak kullanılabilir. Fakat tüm dünya biliyor ki ülkemizde özellikle 12 Eylül açık faşizmiyle birlikte onbinlerce insan işkence tezgahlarından geçirilerek düzmece ifadeler, tutanaklar imzalatıldı. Bu düzmece ifadelerin, tutanakların gerçek niteliği, birçok siyasi davada gözönüne serildi. Bu konuyla ilgili olarak emekli yargıç binbaşı Üstün Günsan Yeni Gündem dergisine (1-7 Eylül 1986) verdiği

demeçte şöyle diyor. "12 Eylül sonrasında poliste tutulmuş zabıt poliste düzenlenmiş yer gösterme tutanağı, poliste verilmiş ifade, bir sanığın idam alması için yeterli oluyor. Bu zabitler konusunda da pek çok defa tartışma çıktı ve kimilerinin sahte olduğu ispatlandı."

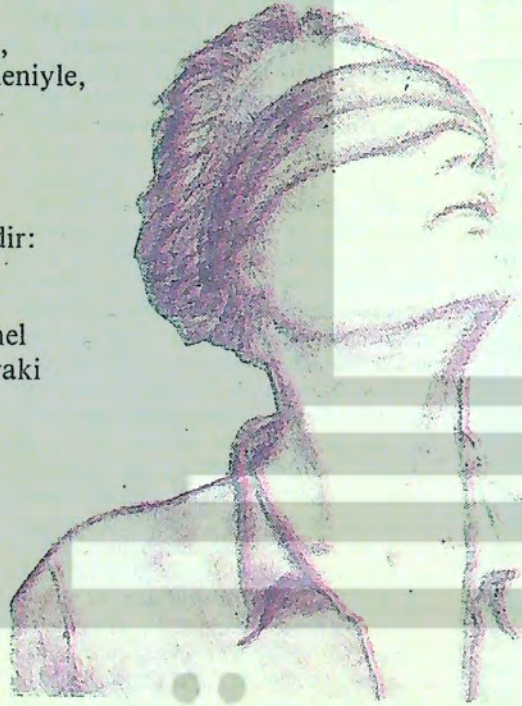
"Bugün sona ermiş veya devam etmekte olan bütün siyasi davaların temelini işkence ile alınan ifadeler oluşturmaktadır. Öyle ki bütün bunlar da yetmemekte, cezaevlerinde yirmidört saat işkence ve terör altında insanlık ve yaşam mücadelesi vermek zorunda bırakılan insanlar tekrar tekrar emniyete (işkenceye) götürülerek yargılama sürecinde de işkence ile yeni ifadeler vermeye zorlanmaktadır. Böylesi koşullarda süren yargılamaların sağlıksızlığı, yargılamada hukukun ve adaletin bulunmadığı ve temel olarak alınan "12 Eylül Adaleti" olduğu gün gibi açıktır. BM işkenceye karşı Uluslararası Sözleşmesinin imzalanması, uygulamaya sokulmadığı, iç hukukta uygulanmadığı, bağlayıcılık kazanmadığı sürece bir anlam ifade etmeyecektir. Anayasal olarak, görevleri, sıkıyönetimin kalkmasıyla son bulan sıkıyönetim mahkemelerinde yargılanan devrimciler, demokratlara savcılar "Emniyet ifadelerinin işkence ile alındığı kanıtlanırsa bile, işkence suçunun mahkemeyi ilgilendirmeyeceği gerekçesiyle, kanıt olarak kullanılabileceğini" söyleyebilmektedir.

İşkenceye Karşı Uluslararası Sözleşmenin hükümlerinin uygulanmasını ve özellikle işkence ürünü ifadelerin delil olarak kullanılmasını yasaklayan iç hukuk düzenlemelerini hükme bağlayan 15. maddenin hükmüne mahkemelerin kesinlikle uymasının sağlanması da gerekmektedir. Sözleşmenin kurallarına uyulması için bazı önlemlerin alınması gerekliliği ortadadır. Yoksa 12 Eylül döneminde işkence ile alınmış ifadeler, düzmece tutanaklar temelinde açılmış ve yürütülmekte olan davalar aynı mantıkla devam edecek, adalet ve hukuk adına insanlara idam cezaları, müebbet hapis cezaları verilmeye aynen devam edilecektir.

İşkence ile alınan ifadeler mahkemelerde delil olarak kullanılamaz. Yargıçların işkence ürünü ifadelere, düzmece tutanaklara itibar etmesi önlenmelidir. Mahkemeler uygulamalarıyla işkenceyi ve işkencecileri onaylayan, meşrulaştıran kurumlar olmaktan çıkarılmalıdır.

İşkenceye karşı mücadeleyi yükseltelim!

İşkence ürünü ifadelerin, düzmece tutanakların delil olarak kullanılmasına karşı çıkalım!

demokrat
arkadaş